

panorama

inforegio

41

Pomlad 2012

Usmerjenost ciljev
Izboljšanje kohezijske politike

sl

UVODNIK

Johannes Hahn

3

POSEBNA ZNAČILNOST – PRIHODNJA KOHEZIJSKA POLITIKA

Večji poudarek na rezultatih

Okvir uspešnosti za vse programe – kaj to pomeni?

Preskus novega pristopa – rezultati v praksi

4-11

12

OSNOVNI KAZALNIKI: POMOČ PRI SPREMLJANJU NAPREDKA V NAŠIH REGIJAH

13-15

NAJBOLJ ODDALJENE REGIJE – INOVACIJE V NAJBOLJ ODDALJENIH REGIJAH

16-17

DANSKO PREDSEDOVANJE EU: EU2012.DK

18-23

POENOSTAVITEV – POENOSTAVITEV PRIHODNJE KOHEZIJSKE POLITIKE

24-25

INTERVJUJI

Constanze Angela Krehl & Lambert van Nistelrooij,
Poslanci Evropskega parlamenta

26-29

PROJEKTI

Primeri projektov v Estoniji, na Nizozemskem, Poljskem in v Španiji

30-31

NAGRADE REGIOSTARS

32

ESRR PODPIRA eVLADO – VENDAR DELA ŠE NI KONEC

33

ZAGOTAVLJANJE „FINANCIRANJA, FLEKSIBILNOSTI IN POZORNOSTI“ POSEBNIM REGIJAM EU

34-35

ZEMLJEVIDI

Smrtne žrtve na cestah na milijon prebivalcev, 2010

Potencialno boljši cestni dostop: hitri scenarij v primerjavi s trenutno situacijo

36

KOLEDAR DOGODKOV

Fotografije (strani):

Naslovnica: © Fotolia

Strani 2, 4-8, 12-13, 15, 17, 20-21, 23, 32-33: © Shutterstock

Strani 3, 30-31: © Evropske komisije

Stran 9: © Balázcz Pichler/Shutterstock

Stran 10: © Regione Marche/Shutterstock

Stran 11: © Erik Schuss/Shutterstock

Stran 14: © Dayglow editions/Shutterstock

Stran 16: © Stefan Emanoil Ilcus/Shutterstock

Stran 21: © Fotolia

Stran 24: © Jehnichen

Stran 25: © Evropski parlament/Shutterstock

Stran 27: © Paul Tolenaar

Stran 28: © Ministry of Economy, Poland

Stran 29: © Patronal CECOT

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini in nemščini.

V 21 jezikih je na voljo na http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sl.cfm

Mnenja, izražena v tej publikaciji, so mnenja avtorja in ne izražajo nujno stališč Evropske komisije.

Glavni cilj novega pristopa k kohezijski politiki, ki smo ga razkrili v oktobrski številki leta 2011, je pametnejša in bolj usmerjena politika. Tako lahko kohezijska politika po letu 2013 postane osrednja naložbena strategija Evropske unije in ključno orodje za doseganje ciljev strategije Evropa 2020, tj. ustvarjanje delovnih mest in rasti.

Zato je pomembno, da to pametno mišljenje prenesemo tudi na ostala tesno povezana področja politike. Komisija je 14. marca predstavila elemente skupnega strateškega okvira za obdobje 2014-2020, tj. skupnega okvira, ki povezuje izvajanje kohezijske politike s strategijo za razvoj podeželja ter strategijama pomorske in ribiške politike.

Ta področja politike zdaj urejajo ločene strateške smernice in skupni strateški okvir, ki sta ga skupaj oblikovala oddelka Komisije, pristojna za te sektorje, ter ki bo pomagal zagotavljati, da se za nove prednostne naloge in ključne ukrepe v zvezi z naložbami zagotovi največja možna podpora ne le iz Kohezijskega in strukturnih skladov, ampak po možnosti tudi iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja ter Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo.

Kazalniki poskusnih programov

Glavni značilnosti prihodnje kohezijske politike sta večji poudarek na tematski osredotočenosti in doseganje rezultatov. Da bi ugotovili, kako se bodo spremembe politike obnesle v praksi, je serijo pilotnih preizkusov v partnerstvu s Komisijo izvedlo dvanajst organov upravljanja v osmih državah članicah EU.

Raziskave teh dejavnosti so pokazale, da je novi pristop dejansko izvedljiv, vendar le, če vključuje bistveno spremembo v fazi načrtovanja programov. Za doseganje zelene tematske osredotočenosti je treba vzpostaviti daljnosežen postopek odločanja o izbiri politik. To poudarja pomembnost udeležbe v političnih razpravah o odločitvah, ki usmerjajo načrtovanje programov.

V tej številki revije *Panorama* smo se pogovarjali z nekaterimi ljudmi, ki sodelujejo v poskusnih programih, in zbrali njihova mnenja.

V razpravi z Evropskim parlamentom o predlogih Evropske komisije v zvezi s kohezijsko politiko 2012-2020 je bil dosežen pozitiven napredek. V tej številki sta vodilna člana Odbora za regionalni razvoj v Evropskem parlamentu Constanze Angela Krehl in Lambert van Nistelrooij ocenila novi pristop po letu 2013.

Predstaviti vam želim tudi naš razširjeni vodnik po poenostavljenih ciljeh nove kohezijske politike, v katerem smo zbrali nekaj uporabnih nasvetov za poenostavitev v praksi.

Johannes Hahn

Član Evropske komisije, odgovoren za regionalno politiko

PRIHODNJA KOHEZIJSKA POLITIKA – VEČJI PoudAREK NA REZULTATIH

V predlogih Evropske komisije za kohezijsko politiko v prihodnosti je veliko večji poudarek na rezultatih kot do sedaj. V času gospodarske krize je še toliko bolj pomembno, da so razpoložljivi viri porabljeni na način, ki državljanom EU prinaša kar najboljše koristi.

Med oblikovalci politik se povečuje ozaveščenost, da poudarek na ustrezni porabi javnega denarja ni dovolj. Denar je namreč lahko ustrezno porabljen, a kljub temu daje omejene rezultate. Trenutni izziv je, kako ustrezno porabiti denar in izboljšati rezultate.

Vpliv je sprememba, ki jo lahko z veliko mero verjetnosti pripišemo intervenciji. „Učinek intervencije“ ali „prispevek intervencije“ sta dva izraza za ta pojem.

Intervencijska logika programa kot izhodišče

Izhodišče za oblikovanje kakršne koli javne intervencije je, da opredelimo težavo, ki jo želimo rešiti. Ker je potreb vedno veliko, je odločitev za nekatere od njih rezultat procesa, ki vključuje politično odločitev. Del tega procesa je tudi določanje smeri, v kateri naj bi se zgodila zaželena sprememba, včasih pa tudi zaželene končne situacije, ki naj bi jo dosegli (cilj).

Rezultati, kazalniki rezultatov in kazalniki učinkov

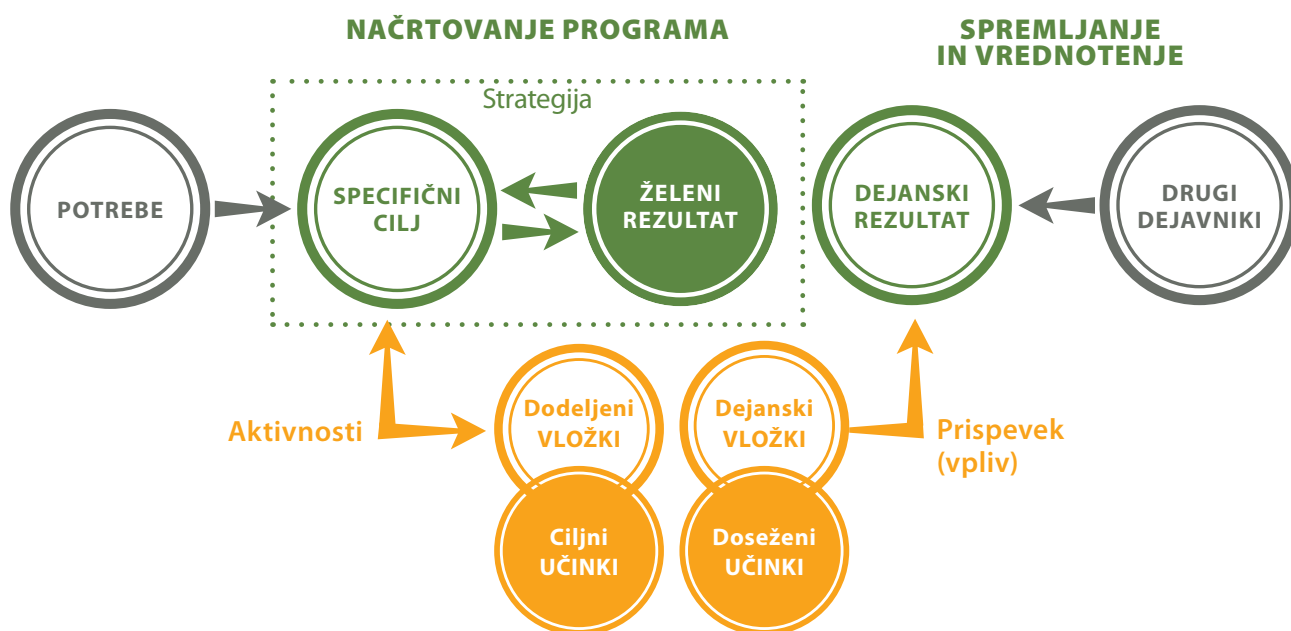
Želeni *rezultat* je tisto, kar želimo spremeniti s pomočjo intervencij, ki smo jih financirali.

Ko je določen želeni rezultat, je treba izbrati kazalnik, s katerim se bo meril napredek. Izbira jasnih kazalnikov rezultatov olajšuje razumevanje težave in potreb politike ter omogoča poznejšo presojo o tem, ali so bili cilji doseženi. V tem okviru je koristno določiti cilje kazalnikov rezultatov.

Ko oblikovalec politike opredeli potrebe in želeni rezultat, se mora odločiti tudi, kateri dejavniki bodo predmet javne politike. Ti dejavniki bodo oblikovali aktivnosti, ki jih financirajo programi, kar bo pripeljalo do *učinkov*. Učinki so neposredni produkti programov, njihov namen pa je, da prispevajo k rezultatom.

Intervencijo lahko grafično prikažemo s pomočjo *logičnega okvira*:

Spremljanje

Spremljanje pomeni opazovanje. *Spremljanje učinkov* pomeni opazovanje, ali so bili doseženi zeleni produkti in ali že poteka izvajanje.

Programi kohezijske politike se izvajajo v okviru upravljanja na več ravneh. Interesne skupine v tem sistemu (agencije za izvajanje, organi upravljanja, nacionalne ravni in ravni EU) se razlikujejo glede na svoje potrebe po informacijah. Naloga na evropski ravni je zbrati informacije iz vseh programov ter Svetu, Parlamentu, Računskemu sodišču in državljanom EU poročati, za kaj so bila porabljena sredstva, namenjena kohezijski politiki. To je naloga *osnovnih kazalnikov*, opredeljenih na ravni EU. Ti kazalniki se nanašajo na aktivnosti, ki jih najpogosteje podpirajo strukturni in kohezijski skladi.

Spremljanje vključuje tudi opazovanje sprememb kazalnikov rezultatov. Spremljanje vrednosti kazalnikov rezultatov omogoča presojo, ali se kazalniki gibljejo v zaželeni smeri. Če se ne, to lahko spodbudi refleksijo o primernosti in učinkovitosti intervencij ter o primernosti izbranih kazalnikov rezultatov.

Vrednosti kazalnikov rezultatov za izhodišča, t.j. vrednost indikatorjev pred intervencijo ter kasnejše vrednosti, lahko v nekaterih primerih pridobimo iz nacionalnih ali regionalnih statističnih podatkov. V drugih primerih je mogoče potrebno izvesti raziskavo ali uporabiti podatke upravnih organov, kot so registri podjetij ali podatki o prejemnikih nadomestil za brezposelne.

Vrednotenje

Spremembe kazalnikov rezultatov se pojavijo zaradi aktivnosti, ki so sofinancirane z javnimi intervencijami, na primer prek Kohezijskega sklada, kot tudi zaradi *drugih dejavnikov*. Razlika med stanjem pred in po javni intervenciji ni enaka učinku javne intervencije:

$$\begin{aligned}
 &\text{SPREMEMBA KAZALNIKA REZULTATA} \\
 &= \\
 &\text{PRISPEVEK INTERVENCIJE} \\
 &+ \\
 &\text{PRISPEVEK DRUGIH DEJAVNIKOV}
 \end{aligned}$$

Vrednotenje vpliva – zajemanje učinkov

Ločevanje učinkov intervencije od prispevka drugih dejavnikov ter razumevanje delovanja programa je naloga vrednotenja vpliva. Odgovoriti je potrebno na dve vprašanji:

- Ali je imela intervencija kakšen učinek? Če ga je imela, kako velik je bil – pozitiven ali negativen – učinek? *Ali deluje?* Ali obstaja vzročna povezava? To so vprašanja, na katera poskuša odgovoriti *ocena vpliva na podlagi nasprotij*.
- Zakaj je intervencija prinesla določene želene (in neželene) učinke? Na vprašanja *„zakaj in kako deluje?“* poskuša odgovoriti *teoretično zasnovana ocena vpliva*.

Nobeno od teh vprašanj ne bi smelo biti obravnavano samostojno. Vsaka ocena, ki poskuša odgovoriti na vprašanje *„ali deluje?“*, mora upoštevati osnovne elemente teorije sprememb (kako in zakaj?), če želi določiti spremembe za opazovanje in opredelitev k posameznemu cilju. Podobno bo vsaka ocena, ki sprašuje *„zakaj deluje?“*, vsebovala (morda samo namig na) nasprotno situacijo. V idealnem primeru *bi se morali pristopi na podlagi nasprotij in teorije med seboj dopoljevati*.

Vrednotenje izvajanja – s strani vodenja

Vrednotenje izvajanja preverja izvajanje in vodenje programa. Tipična vprašanja so, ali se potencialni uporabniki zavedajo programa in imajo do njega dostop, ali je postopek za prijavo dovolj preprost, ali so kriteriji za izbiro jasni in enostavni, ali obstaja dokumentiran sistem upravljanja s podatki in ali so rezultati programa učinkovito predstavljeni. Večina do sedaj opravljenih postopkov vrednotenja kohezijske politike, če ne vsi, je bila take vrste.

ALI OBSTAJA IDEALNO VREDNOTENJE, KI BI ZAGOTAVLJALO VELJAVNE ODGOVORE?

Vsako vrednotenje bi moralo:

- biti prilagojeno specifičnim vprašanjem, na katera želimo odgovoriti, vsebini programa in njegovemu kontekstu;
- kadar je le mogoče, odgovoriti na vprašanja za vrednotenje z različnih vidikov ter s pomočjo različnih metod – to je *načelo triangulacije*; in
- upoštevati stroške vrednotenja v luči potencialnega pridobivanja novega znanja. Ko se odločamo o vrednotenju, moramo upoštevati tudi tisto, kar že vemo.

Če povzamemo: Odločitev o izbiri in kombinaciji metod je treba sprejeti za vsak primer posebej. Na voljo je širok nabor metod in „najboljša“ metoda za vse okoliščine ne obstaja.

Katere so novosti?

Izkušnje z vrednotenjem trenutnih in preteklih programov kohezijske politike kažejo na izziv, kako ugotoviti, ali so bili programi uspešni, tudi kadar zelene spremembe niso bile jasno izražene. Mnogi programi jasno navajajo, kako nameravajo porabiti denar, ne pa tudi, kakšne spremembe naj bi dosegli. Programi pogosto vsebujejo preveč kazalnikov in ne odražajo zelene spremembe. Številni programi preskromno razporejajo vire (v geografskem ali tematskem smislu), kar zmanjšuje možnosti, da bi pridobili merljive rezultate. Iz teh razlogov je bistveno izhodišče za osredotočenje na nove rezultate jasno artikuliranje ciljev ter njihovo izražanje v majhnem številu kazalnikov s temeljnimi podatki, potreben pa je tudi načrt zbiranja podatkov o napredku in vplivu vrednotenja.

Druga pomembna sprememba je, da se bo vrednotenje bolj osredotočilo na *učinke* kohezijske politike. Do sedaj so se postopki vrednotenja osredotočali predvsem na izvedbo in ne toliko na učinke intervencij.

Preizkušanje kazalnikov rezultatov

Da bi ugotovili, kako se bo novi poudarek na rezultatih odražal v praksi, je novi pristop s podporo Komisije v svojih tekočih programih preizkusilo dvanajst organov upravljanja v osmih državah članicah EU. Med drugim so se naučili naslednjega:

- Novi pristop je *izvedljiv*, vendar le, če vključuje bistveno spremembo v fazi načrtovanja programov;
- Nobena od pilotnih regij trenutno ne uporablja kazalnikov rezultatov na način, kot ga predlaga Evropska komisija. Cilji prednostnih nalog, ki so bile predmet preverjanja, so bili izraženi zelo na splošno in v večini primerov *trenutni kazalniki ne zajemajo zelenih učinkov* programov;
- Poudarek na rezultatih mora postati sestavni del razvijanja programov in ne more biti dodan šele na koncu;
- Najpomembnejša sprememba, ki je potrebna, je *osredotočenost*. Mnoge od prednostnih nalog, ki so bile predmet preverjanja, so dejansko splet več sorodnih pod-nalog, ki jih ni mogoče izraziti v le enem ali dveh kazalnikih rezultatov;
- Osredotočenost mora biti rezultat procesa *namenske odločitve in izbire ustrezne politike*. To poudarja pomen politične razprave o odločitvah, ki usmerjajo načrtovanje programov, in nujno, da se taka razprava čimprej začne;
- V primeru osredotočenosti bo *manj kazalnikov*. Nekatere pilotne regije so imele veliko številno kazalnikov – vendar nobeden ni zajel motivacije za ukrepe politike;
- Ne glede na to, kateri kazalnik rezultatov izberemo, so temeljna izhodišča in cilji bistvenega pomena. Ti so lahko *kvantitativni ali kvalitativni*;
- V nekaterih primerih (npr. ukrepi za podporo velikim podjetjem) bi bila mogoča *ocena vpliva na podlagi nasprotij*, v kateri bi primerjali učinkovitost podjetij, ki so prejela podporo, in podobnih podjetij, ki je niso. V drugih pa bi bila bolj primerna *teoretično zasnovana ocena vpliva*, v kateri bi uporabili študije primera, intervjuje in opazovane skupine. Ko gre za transport, bi lahko vpliv zajeli s *podatki „prej-potem“* o številu prometa in vrstah prometa;
- Na koncu je treba poudariti, da nam *kazalniki ne povedo vsega*. Razvoj kazalnikov rezultatov naj bi spodbudil razpravo, ni pa to zadnja beseda o učinkovitosti politike.

Ta številka *Panorame* na straneh 9-11 vključuje intervjuje z nekaterimi od pilotnih regij.

VEČ O TEM

Dokumenti z napotki:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/guidance_en.cfm#2

OKVIR USPEŠNOSTI ZA VSE PROGRAME – KAJ TO POMENI?

Predlagana uredba ⁽¹⁾ za obdobje 2014-2020 priporoča „okvir uspešnosti“ kot del nove usmeritve kohezijske politike z večjim poudarkom na rezultatih. Za tem stoji zamisel, da bi za vsak program določili nekatere ključne mejnike, ki jih bodo podrobno spremljale tako države članice kot tudi Evropska komisija, njihovo (ne)doseganje pa bo lahko imelo pozitivne ali negativne finančne posledice. Mejniki bodo določeni za leto 2016, 2018 in 2022 ter lahko vključujejo izvedbene korake kot na primer objavo poziva za razpise pa tudi finančne kazalnike in kazalnike učinka.

V okviru predlogov Komisije bodo Države članice in Komisija spremljale napredek pri doseganju mejnikov v letnih poročilih programov. Če bo napredek počasen, lahko Komisija izda priporočila.

Komisija in države članice bodo prvo formalno oceno opravile leta 2017, s katero bodo identificirale posamezne dele programov, ki ne dosegajo mejnikov. Na podlagi tega lahko Komisija izda priporočila. Države članice se bodo morale odzvati, če bodo želele pospešiti izvedbo ali reprogramirati finančna sredstva.

Po oceni v letu 2019 bo Komisija razdelila rezervna sredstva na podlagi doseženih rezultatov. Rezervo predstavlja 5% sredstev (na državo članico, kategorijo regije in na sklad), ki se be razdeli med programe na začetku programskega obdobja. Države članice bodo Komisiji predlagale uspešne prednostne naloge, katerim naj bi se dodelila rezervna sredstva. Rezervna sredstva se lahko dodeli samo tistim prednostnim nalogam, ki so dosegle predvidene mejnike.

Komisija bo tudi imela možnost v celoti ali delno prekiniti tiste prednostne naloge, za katere se bo v oceni uspešnosti leta 2019 izkazalo, da niso dosegle predvidenih mejnikov. Prekinitev plačil je ukrep, ki ne bo uporabljen samodejno, zgolj zato, ker niso bili doseženi mejniki. Komisija bo ustavila plačila le v primeru, da država članica v predvidenem roku stanja ne bo sprejela ustreznih korekcijskih ukrepov.

Zadnji element so finančni popravki. Ti bodo uporabljeni le ob zaključku programa, v primeru, da bodo rezultati izrazito pod pričakovanimi. Pri odločanju o tem, ali je bil program neuspešen, bodo upoštevane neizogibne okoliščine, pomembni nepredvidljivi zunanji dejavniki in odziv države članice s korekcijskimi ukrepi. Podrobnosti o tej temi bodo predstavljene v izvedbenem aktu, ki ga izda Komisija.

(1) Uredba o skupnih določbah, členi 18-20.

PRESKUS NOVEGA PRISTOPA – REZULTATI V PRAKSI

Močnejša usmeritev kohezijske politike za obdobje 2014-2020 k rezultatom bo zahtevala nekaj strateških sprememb na operativni ravni. Za vsak program bodo določeni kazalniki rezultatov, ki se bodo tudi spremljali. Evropska komisija je povabila reprezentativno število regij k sodelovanju v pilotskem programu z namenom preskusa novega pristopa v praksi. Nekateri od sodelujočih so za Panoramo spregovorili o praktičnih izzivih, ki jih prinaša novi pristop s poudarkom na rezultatih.

BALÁZS PICHLER, DRŽAVNA RAZVOJNA AGENCIJA, MADŽARSKA

Največji izziv za Madžarsko je po mojem mnenju vsekakor to, da moramo svoje vire in sredstva osredotočiti na omejeno število tem, kjer želimo doseči spremembe in končno tudi rezultate.

To seveda pomeni odločen odmik od trenutne kohezijske politike, ki jo zanima predvsem črpanje in poraba vseh razpoložljivih sredstev. Posledica tega je, da v tekočem programskem obdobju sredstva namenjamo za več različnih intervencij, rezultate kohezijske politike pa je včasih težko meriti.

Če bomo sredstva namenili le omejenemu številu sprememb, ki jih želimo doseči, se bo pojavilo veliko novih izzivov. Najprej morajo spremembe in rezultati, ki jih pričakujemo od kohezijske politike, temeljiti na širokem soglasju interesnih skupin, saj v prihodnosti kohezijska politika nekaterih razvojnih potreb ne bo zadovoljevala, to pa lahko vodi k nezadovoljstvu.

Poleg tega pa se mora, da bi pridobili to široko soglasje, priprava na naslednje programsko obdobje začeti dovolj zgodaj.

Največji izziv za nas bo morda to, da najdemo pravo ravnotežje med velikopoteznimi in realnimi spremembami.

Vključevanje interesnih skupin

Novi pristop s poudarkom na rezultatih nedvomno zahteva večjo vključenost interesnih skupin. Za začetek tega procesa načrtujemo, da bomo v nadaljevanje pilotnega projekta vključili tudi Evropsko komisijo. Načrtujemo, da bomo za vsak organ upravljanja na Madžarskem organizirali enodnevni pilotni projekt.

Največji izziv novega pristopa, poleg tega, da najdemo prave spremembe in rezultate, ki jih želimo doseči, je, kako bomo merili prispevek kohezijske politike pri doseganju teh sprememb in rezultatov.

Zanesljivi kazalniki rezultatov

Prvi korak bo izbira zanesljivih in obstojnih kazalnikov rezultatov, ki so dovolj blizu našim intervencijam in lahko merijo spremembo, ki jo želimo doseči.

Kljub temu bodo vedno obstajali tudi zunanji dejavniki, ki bodo vplivali na vrednosti naših kazalnikov rezultatov. Zato moramo vnaprej načrtovati, kako bomo učinke teh zunanjih dejavnikov ločili od splošnih učinkov ter jasno identificirali prispevek kohezijske politike. To pa bo zahtevalo zgodnje načrtovanje in tesno povezavo med načrtovanjem, spremljanjem in vrednotenjem.

MAURO TERZONI, REGIONALNO ZDRUŽENJE REGIJE MARCHE, ANCONA, ITALIJA

Po mojem mnenju ta novi pristop ni neka velika sprememba, pač pa pametno fino uravnavanje kohezijske politike. S kazalniki, cilji, rezultati, vplivom, vrednotenjem itd. se namreč ukvarjamo že skoraj trideset let. Zdaj smo v novi fazi, kjer so pomembni rezultati, in lahko gradimo na tem, kar smo v preteklosti že preskusili.

Gre torej bolj za spremembo „miselne naravnosti“ Najprej moramo začeti razmišljati o tem, kakšne spremembe želimo v naši regiji (kaj je mogoče storiti), namesto da se osredotočamo le na mehanizme in postopke. In to je največji izziv.

Povabimo interesne skupine programa k sodelovanju

Že od samega začetka kohezijske politike je v naši regiji prisotno tesno sodelovanje družbeno-gospodarskih interesnih skupin. Mesta, okraji, družbeni in gospodarski subjekti ter različne interesne skupine so vključeni v različne faze programskega obdobja, poleg njih pa ne samo organi upravljanja ampak tudi vse službe v regiji, ki so vključene v izvedbo programa.

Nov izziv predstavlja potreba po bolj osredotočeni politiki, kot jo nakazujejo tematske prednostne naloge in opredelitev ciljev. Tako jasna opredelitev rezultatov po mojem mnenju predvideva večjo vključenost interesnih skupin, postavljanje jasnih ciljev pa zahteva tudi jasno definirano strategijo. V tem procesu lahko vse interesne skupine bolje razumejo, na katere od njihovih „interesov“ bo vplivala izvedba programa in kako. Postavljanje ciljev še bolj natančno definira „obseg“ rezultatov, ki jih želimo doseči.

Program s poudarkom na rezultatih bo zahteval močno partnerstvo, saj zdaj ne bo več meril le učinkovitosti upravljanja ampak zmogljivost *regije Marche* kot celote.

Eden naših pristopov bo transparentna predstavitev rezultatov, ki smo jih dosegli v preteklosti. Zasnovali smo načrt vrednotenja, ki ga bomo izpeljali ob začetku vsakega programa. Tako bomo partnerjem in interesnim skupinam pojasnili, kaj smo v preteklosti že dosegli, kaj je mogoče doseči in s katerimi težavami smo se srečali. S tem dragocenim vpogledom v pretekle izkušnje bodo v prihodnosti lažje oblikovali predloge in priporočila.

Tudi prihodnje aktivnosti morajo biti načrtovane dovolj zgodaj. Razlog za to ni le izpolnjevanje predhodne pogojenosti, pač pa tudi dejstvo, da moramo interesnim skupinam in partnerjem pustiti dovolj časa za oblikovanje strategije.

Največji izzivi

Na ravni upravljanja v prihodnje ne bo več toliko poudarka na procesu, kot ga je bilo v preteklosti, pač pa bo več poudarka na rezultatih, manj pomembna bo poraba denarja, bolj pa način, kako je bil porabljen. V prihodnosti bodo organi upravljanja manj pozornosti namenjali nadzoru in reviziji, več pa učinkom programa tako glede na kakovost kot na količino.

Za pravilno oceno rezultatov programa bo treba uvesti sisteme vrednotenja/spremljanja, ki bodo lahko zajeli dodano vrednost financiranih intervencij. To bo zahtevalo tudi izboljšave statističnih prijemov (kazalniki stanja), ki bodo omogočali takšno nastavitve izhodišč in ciljev, da bo mogoče izmeriti dejansko „spremembo“.

Politika merjenja predvideva tudi odgovornost, s tem pa omogoča primerljivost politik. Oblikovanje programa s poudarkom na rezultatih zato lahko postane še bolj občutljiv proces.

CHRISTIAN LINDELL, REGIJA SKÅNE, ŠVEDSKA

Očiten izziv z vidika naše regije Skåne na Švedskem je dejanska opredelitev ciljev za področja intervencij, še posebno, če ne moremo meriti neposrednih učinkov na številna podjetja ali na zaposlenost.

Upoštevat je potrebno tudi dejstvo, da s kazalniki ne moremo vedno najboljše izmeriti vseh pomembnih učinkov. Stalno spremljanje in študije primerov so pogosto boljše orodja.

V preteklosti smo se verjetno preveč zanašali na merljivost celovitih makroekonomskih učinkov. Razumeti moramo, da ne bomo v vsakem primeru ustvarili novih podjetij in delovnih mest. To, kar dejansko počnemo, je oblikovanje struktur in mrež, ki spodbujajo rast. Če to razumemo, se bomo lažje osredotočili na ključne dejavnike, na primer na število vozlov v mrežah, in uporabili ustrezne vprašalnike, s katerimi bodo udeleženci ocenili koristnost povezav.

Povabimo interesne skupine k sodelovanju

Verjamem, da bodo naročniki projektov kot tudi vsi, ki se moramo v praksi ubadati s trenutnim sistemom kazalnikov, z navdušenjem in olajšanjem sprejeli novo politiko kazalnikov. Ne bo nam več treba poskušati meriti stvari, za katere večina ljudi meni, da jih je težko, če ne celo nemogoče, meriti.

Še vedno pa bomo morali iskati načine, da odgovorimo na upravičena vprašanja politikov o vplivu njihovih aktivnosti. Politikom moramo ponuditi še druge vire informacij, kot so kazalniki, da bi odgovorili na njihova vprašanja o učinkih programov. V naši regiji se v številnih primerih poslužujemo stalnega vrednotenja kot orodja za zagotavljanje takih informacij.

Novi izzivi

Če želimo spremeniti strukturo kazalnikov, bomo potrebovali močan občutek politične odgovornosti in morali sprejeti dejstvo, da določenih vidikov ne moremo samo meriti s kazalniki, pač pa moramo zanje uporabiti druga orodja, na primer študije primerov in stalno vrednotenje.

Avtorji in sponzorji programa morajo tudi bolj verodostojno pokazati, kako bodo vloženi naporji na koncu pripeljali do povečane rasti in novih delovnih mest, tudi če so učinki posameznih prispevkov težko merljivi.

Cilj mnogih projektov je mreženje in ustvarjanje novih struktur za sodelovanje in čeprav ne moremo neposredno meriti njihovih učinkov na nova podjetja in delovna mesta, moramo izvesti analizo, s katero bomo pokazali, da bodo taki pozitivni učinki dejansko doseženi. Sprejeti moramo tudi dejstvo, da so programi v severni Evropi majhni v primerjavi z njenim BDP, in bomo zato le s težavo merili njihove makroekonomske učinke.

Poleg tega moramo upoštevati dejstvo, da se pogoji med regijami zelo razlikujejo in da bi prav te razlike morale narekovati izbiro izzivov in kazalnikov. Ker se na svetu zgodi mnogo stvari, ki jih je včasih težko predvideti, mislim, da bi bile regije bolj zainteresirane za razvoj bolj osredotočenih programov, če bi bili programi bolj prožni in bi jih bilo lažje spreminjati.

OSNOVNI KAZALNIKI: POMOČ PRI SPREMLJANJU NAPREDKA V NAŠIH REGIJAH

V okviru kohezijske politike Evropske unije se izvaja na stotine programov in projektov. Da bi Evropska komisija lahko spremljala ključne dosežke in mejnike, se pri izvajanju programov kohezijske politike uporablja seznam tako imenovanih osnovnih kazalnikov. Ti kazalniki zagotavljajo sprotne informacije za podporo ključnim sporočilom regionalne politike in kažejo napredovanje proti zastavljenim ciljem.

Kohezijska politika je decentralizirana politika. Države članice in regije EU določijo svoje cilje, oblikujejo operativne programe tako, da ti zadostijo zastavljenim ciljem, se glede ciljev uskladijo z Evropsko unijo in jih začnejo izvajati. Na ta način je zagotovljeno, da kohezijska politika podpira potrebe prebivalcev posamezne regije, v skladu z načelom energijske učinkovitosti Unije.

Stotine programov, ki se izvajajo, vsebujejo zelo raznovrstne aktivnosti. To je ključna lastnost kohezijske politike, vendar Komisijo tudi postavlja pred sicer preprosto vprašanje „Kakšni so dosežki kohezijske politike?“, ki pa nima preprostega odgovora. Ker vsak program po svoje naslavlja potrebe določene regije, je praktično nemogoče sestaviti seznam vseh dosežkov kohezijske politike.

Zato je Komisija v letu 2006 uvedla nekatere skupne kazalnike (osnovne kazalnike) za kohezijsko politiko, ki merijo nekatere pogostejše operacije. Čeprav ne morejo zajeti vsega, pa lahko Evropski komisiji (in vsem zainteresiranim stranem) omogočijo, da spremljajo ključne dosežke v regijah Evropske unije.

Čeprav osnovni kazalniki niso obvezni, jih v svojih letnih poročilih uporablja večina operativnih programov. Vemo, na primer, da so programi, ki so trenutno v teku, do konca leta 2010 ustvarili 185 000 delovnih mest, omogočili dostop do širokopasovnega interneta več kot 850 000 ljudem in povezali novih 3,5 milijonov ljudi s sistemi za čiščenje odpadnih voda.

Kakovost in zanesljivost poročanja s pomočjo osnovnih kazalnikov se vsako leto izboljšuje. To je bistvenega pomena, saj bodo osnovni kazalniki pomembno prispevali k oblikovanju kohezijske politike v prihodnosti. V prihodnosti bo lahko Komisija vsako leto poročala Evropskemu parlamentu, Računskemu sodišču in splošni javnosti o dosežkih kohezijske politike ter s podatki pomagala javni razpravi o njenih rezultatih.

VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd7_indicators_en.pdf

INOVACIJE V NAJBOLJ ODDALJENIH REGIJAH

Trajnostni gospodarski razvoj je vedno bolj povezan z zmožnostjo lokalnih gospodarstev za spremembe in razvoj. Kljub različnim omejitvam, ki so povezane z dejavniki, kot je na primer oddaljenost od celinske Evrope, majhnost trgov ali pomanjkanje kritične mase, večina izmed osmih evropskih najbolj oddaljenih regij prednostno povečuje spekter gospodarskih dejavnosti s spodbujanjem poslovnega sektorja k ustvarjanju izdelkov in storitev z večjo dodano vrednostjo.

Več primerov inovativnih projektov, ki se trenutno izvajajo, kaže, da imajo najbolj oddaljene regije močne prednosti ter potencial za raziskave in inovacije, ki temelji na njihovi specifični geografski legi in morfoloških značilnostih. Odlično delo se izvaja predvsem na naslednjih področjih:

- obnovljiva energija;
- pomorske raziskave;
- tropsko zdravje; in
- biotska raznovrstnost.

Po členu 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), spremenjenem s Sklepom Evropskega sveta z dne 29. oktobra 2010 o spremembi položaja otoka Saint-Barthélemy v razmerju do Evropske unije, je osem „najbolj oddaljenih regij“ v EU naslednjih: štiri francoski čezmorski departmaji in regije (Guadeloupe, Francoska Gvajana, Martinik in Reunion); ena čezmorska skupnost (Saint Martin); dve portugalski avtonomni pokrajini (Azori in Madeira) in ena španska avtonomna skupnost (Kanarski otoki). Od 1. januarja 2012 Saint-Barthélemy ne spada več med najbolj oddaljene regije, ker je bil uvrščen med „čezmorske države in ozemlja“ (ČDO). Končno je potrebno omeniti še, da je po členu 355(6) PDEU, Francija 26. oktobra 2011 uradno zaprosila Evropski svet za spremembo položaja Mayotte, trenutno ene izmed ČDO, ki naj bi z januarjem 2014 postala najbolj oddaljene regija.

Nadaljnji razvoj pa je mogoč tudi na nekaterih drugih področjih, na primer:

- raziskave na področju kmetijstva in prehrabnih izdelkov;
- zmanjšanje tveganja zaradi učinkov podnebnih sprememb;
- astrofizika in vesoljska znanost; in
- vulkanologija in seizmologija.

Tako vlade na regijski in državni ravni kot evropski mehanizmi upravljanja si ves čas prizadevajo za učinkovito uporabo dosegljivih virov financiranja, s katerimi bi podprli dejavnosti na področju raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij (RTDI). Gospodarske, družbene in okoljske koristi teh vlaganj niso pomembne le za posamezne regije pač pa tudi za EU kot celoto. Več konferenc in seminarjev, ki so potekali na Martiniku, Azorih in Reunionu, je pokazalo dinamiko in iskreno zanimanje zainteresiranih strani za podporo in bolj učinkovito porabo evropskih sredstev, s katerimi bi povečali vlaganja v razvoj in inovacije.

Enotna inovacijska politika za vse ne obstaja: regijska raznolikost je prednost, ki govori v prid različnim načinom rasti preko „pametne specializacije“. Najbolj oddaljene regije morajo za uspeh iznajti sebi lastno mešanico virov, notranjih prednosti, zmožnosti in zamisli, s katerimi bodo tekmovali na svetovnem trgu in razvile doslej neizkoriščene potencialne.

PRIMERI PROJEKTOV

OBNOVLJIVA ENERGIJA

Kanarski otoki – El Hierro 100%

Ta projekt je sestavljen iz treh različnih programov, ki naj bi bili v kratkem razviti in pripravljene za uporabo:

1. 100% viri obnovljive energije za Program preskrbe z električno energijo
2. program varčevanja z energijo
3. program transporta (prehod s fosilnih goriv na čisti transport)

V prvi fazi projekt namerava zadovoljiti 70–80% otoških potreb po elektriki s pomočjo različnih dejavnosti. Najbolj inovativna od teh dejavnosti je uvedba vetrno-vodne elektrarne, s ciljem pokriti in presteči 30% neposredne moči vetra za uporabo v omrežju.

Trajanje projekta: od 2003 dalje
Skupni stroški: 64 600 000 EUR
Evropska sredstva: 500 000 EUR

VEČ O TEM

www.goronadelviento.es/index.php

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST IN PODNEBNE SPREMEMBE

Madeira – Enota za ocenjevanje trdnih odpadkov

Kot je opredeljeno v otoškem Regijskem strateškem načrtu za upravljanje s trdnimi odpadki, ta projekt za povečevanje zmogljivosti upravljanja s trdnimi odpadki sestoji iz instalacije potrebne infrastrukture in opreme za ustrezno integracijo in optimizacijo dejavnosti v zvezi z zbiranjem in transportom odpadkov, ločenim zbiranjem in predelavo, valorizacijo, obdelavo in končnim odlaganjem.

Trajanje projekta: 1996-2009
Skupni stroški: 152 576 EUR
Prispevek EU: 102 081 EUR

VEČ O TEM

www.valorambiente.pt/etrs-meia-serra

INOVACIJE/KMETIJSKA PREOBRAZBA

Martinique – FIBandCO

FIBandCO ponovno oživlja debela bananovcev. Z uporabo inovativne tehnologije in do okolja odgovornih postopkov proizvajajo naravni furnir. Z uporabo neizkoriščenega in hitro obnovljivega vira, ki ne prispeva h krčenju gozdov, je podjetje FIBandCO razvilo izdelek, ki se hitro uveljavlja kot estetski, unikaten in obnovljiv.

Trajanje projekta: 2010-2012
Skupni stroški: 1 211 000 EUR
Prispevek EU: 500 499 EUR

VEČ O TEM

www.fibandco.com

PAMETNA SPECIALIZACIJA

Najbolj oddaljene regije so pričele sestavljati osnutke regijskih inovacijskih strategij in začele pro-aktivno sodelovati v „platformi za pametno specializacijo“ (S³ Platform). Seminar iz pametne specializacije bo potekal v juniju 2012 na Azorih s pomočjo Inštituta za tehnološke študije prihodnosti (Institute for Prospective Technological Studies – IPTS). Ta dogodek bo priložnost za izmenjavo pogledov vseh zainteresiranih strani, ki bodo omogočile najboljše odločitve na regionalni ravni.

Platforma S³ je mreža evropskih regijskih predstavnikov in strokovnjakov s ciljem pomagati regijam pri razvoju, uporabi in ocenjevanju strategij pametne specializacije. INFORMATIVNI BILTEN O KOHEZIJSKI POLITIKI 2014-2020 Nacionalne/Regionalne inovacijske strategije za pametno specializacijo Prvič, temelji na poglobljeni analizi prednosti posameznih regij (odlični laboratoriji za biotsko raznovrstnost, obnovljive energije, pomorski viri itd.) Drugič, z zbiranjem redkih človeških in finančnih virov na izbranih specifičnih obetavnih področjih, ki imajo globalne kompetitivne prednosti, podpira države in regije pri krepitvi njihovih inovacijskih potencialov. Splošni cilj je promocija učinkovite in sinergijske uporabe javnih naložb v inovativno rast z oblikovanjem večletnih strategij, ki jih nadzoruje in spremlja skupina strokovnjakov in naj bi spodbujale izmenjavo dobrih praks med regijami.

Najbolj oddaljene regije so med prvimi regijami v EU, ki so se v okviru tega novega gospodarskega koncepta zavezale politiki regijskih inovacijskih strategij. Zanje bo to priložnost, da pokažejo politično voljo in navdušenje za razvoj pametnih, trajnostne in vključujoče rasti z uveljavljanjem svojih potencialov in regijske inovativnosti.

To sodelovanje bo vsekakor pomagalo k rasti produktivnosti in konkurenčnosti ter prebivalcem regije prineslo nova delovna mesta in boljšo kakovost življenja. Seveda mora ta prehod k inovacijam spremljati sprememba poslovne kulture, v kateri učinkoviti inovacijski sistemi mobilizirajo intelektualne in podjetniške kapacitete, ki so potrebne za ustvarjanje inovacijam prijaznih poslovnih okolij za mala in srednje velika podjetja, posebno za razne oblike skupnega vlaganja, ne le v visokotehnoloških podjetjih pač pa v vseh sektorjih.

DRUGI FORUM NAJBOLJ ODDALJENIH REGIJ

bo potekal 2. in 3. julija 2012 v Bruslju v Belgiji.

Prvi forum je leta 2010 privabil preko 500 udeležencev. Prišli so predstavniki najbolj oddaljenih regij, politiki na evropski, državni in regionalni ravni, pa tudi ključne osebnosti civilne družbe, akademskega in zasebnega sektorja.

Drugi forum bo potekal v istem duhu in sicer v času, ko potekajo razprave o bodočih politikah EU na mnogih področjih, ki odločilno vplivajo na najbolj oddaljene regije. Prihaja tudi le malo za novim mnenjem Evropskega sveta o prihodnjih strategijah za najbolj oddaljene regije, ki bo sprejeto junija 2012.

Razprave se bodo osredotočile na glavna vprašanja v zvezi z razvojem osmih najbolj oddaljenih regij EU v kontekstu strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast do leta 2020. Forum bo priložnost za izmenjavo pogledov vseh zainteresiranih strani na teme kot so potencial za „modro rast“ (dolgoročna strategija za podporo rasti v pomorskem sektorju), modernizacija kmetijstva, okoljski izzivi, družbena vprašanja, zaposlovanje, inovacije in poslovna konkurenčnost.

Za več informacij obiščite spletno mesto:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/rup2012/index_en.cfm

VEČ O TEM

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

DANSKO PREDSEDOVANJE EU: EU2012.DK

» Ključni izziv danskemu predsedovanju je konsolidacija finančne situacije ter vzporedno ustvarjanje gospodarske rasti in novih delovnih mest. «

V prvi polovici leta 2012 bo Danska predsedovala Svetu Evropske unije. Stefan Emanoil Ilcus, prvi sekretar danskega predstavništva pri EU in predsednik Delovne skupine za strukturne ukrepe (Structural Actions Working Party), oriše prednostne naloge danskega predsedovanja v okviru kohezijske politike.

Živimo v težkih časih v Evropi. Katere so, na splošno, glavne prednostne naloge predsedovanja in kaj je mogoče storiti za ponovno vzpostavitev zaupanja trga in vnovičen zagon gospodarske rasti?

Dansko predsedovanje ima štiri glavna prednostna področja: zagotavljanje (1) odgovorne Evrope, (2) dinamične Evrope, (3) zelene Evrope in (4) varne Evrope. Ključni izziv je konsolidacija finančne situacije ter vzporedno ustvarjanje gospodarske rasti in novih delovnih mest. Konsolidacijo bo omogočila boljša makroekonomska koordinacija znotraj EU, v okviru katere bodo gospodarstva vseh držav članic bolje spremljana, vse države članice pa bodo tudi oblikovale nacionalne programe stabilnosti in konvergence ter programe nacionalnih reform. Poleg tega dansko predsedovanje aktivno izboljšuje ukrepe za koordiniranje držav evroobmočja in regulacijo finančnega sektorja, da bi se zmanjšale možnosti za novo krizo. Novo rast in delovna mesta bodo omogočile strukturne reforme v državah članicah, nov sedemletni proračun, ki podpira rast in razvoj novih delovnih mest, ter ponovna oživitev notranjega trga, vključno z oblikovanjem enotnega digitalnega trga.

Katere so prednostne naloge predsedovanja na področju kohezijske politike?

Kljub gospodarski krizi bi morali imeti v mislih, da je kohezijska politika ena od pomembnejših zgodb o uspehu evropske integracije in solidarnosti. V preteklosti je igrala – in še vedno

igra – pomembno vlogo pri ustvarjanju konvergence med državami in regijami EU. Dansko predsedovanje to politiko smatra za pomemben vidik priprave na trenutne in bodoče izzive v Evropi. Zato moramo delovati v isti smeri: povečevati konkurenčnost, rast in zaposlovanje na porabljeni evro ter zagotoviti, da bo politika kos zastavljenim nalogam.

Kohezijska politika mora biti osredotočena in usmerjena k rezultatom. To se nanaša tudi na pogajalski proces, pogajanja pa nameravamo pospešiti v kar največji meri. Kohezijski sveženj je zelo celovit, izvajati pa ga nameravamo vzporedno z večletnim finančnim okvirom in uredbo o izvajanju kohezijske politike, čeprav zakonodaja o izvajanju kohezijske politike ne more biti dokončna pred dokončnim soglasjem Sveta v zvezi z večletnim finančnim okvirom.

Večletni finančni okvir je sicer na dnevnem redu kar petih od šestih zasedanj Sveta za splošne zadeve, kar odraža poudarek na pospeševanju teh pogajanj.

Pogajanja o zakonodajnem svežnju kohezijske politike 2014 so večplasten proces, ki vključuje vrsto igralcev. Kako boste pospeševali proces in sklepali kompromise? Kateri vidiki svežnja se vam zdijo še posebej pomembni?

Ne smemo se pustiti presenetiti nekaterim novim konceptom med predlogi Komisije – predhodni pogojenosti, izvedbenemu načrtu in tematski osredotočenosti – da ne omenjamo strateškega vodenja, upravljanja in nadzora ter finančnega poslovanja. Vse to so seveda pomembni dejavniki. Obstaja tudi metodologija za uvajanje predlaganih sprememb in prepričan sem, da lahko najdemo praktične rešitve in osredotočene izboljšave k temu na prvi pogled zapletenemu predlogu. In konec koncev, osredotočenost in rezultati nikoli ne morejo pomeniti nič slabega.

» Kljub gospodarski krizi bi morali imeti v mislih, da je kohezijska politika ena od pomembnejših zgodb o uspehu evropske integracije in solidarnosti. «

V dogovoru s predhodnim poljskim in bodočim ciprskim predsedovanjem smo pogajalski proces razdelili v več tematskih sklopov. V prvih mesecih predsedovanja smo razpravljali o mnogih izmed njih, med drugim o poenostavitvi, upravljanju in nadzoru, večjih projektih, operacijah, ki ustvarjajo prihodek, strateškemu vodenju in tematskemu osredotočenju. To se je izkazalo kot učinkovit pristop. Ne glede na to, pa lahko zagotovimo le toliko napredka, kot ga bodo pripravljene izpeljati nacionalne delegacije.

Kako sodelujete z drugima članicama predsedujoče trojice, s Poljsko in Ciprom?

Med sabo zelo tesno sodelujemo, in sicer na podlagi konstruktivnega pristopa in natančne koordinacije. To je pomembno prispevalo h gladkemu prehodu med poljskim in danskim predsedovanjem, ob katerem se pogajanja niso prekinila. Upamo, da bo podobno tudi 1. julija, ko bo predsedovanje prevzel Ciper. Takrat bodo pogajanja že precej daleč in bistvenega pomena je, da proces ne zastane.

Kako si predstavljate sodelovanje z Evropskim parlamentom?

Ker je kohezijska politika podvržena običajnim zakonodajnim postopkom, bo moral Svet zelo tesno sodelovati s Parlamentom. Svet se je tega lotil zelo resno, z osredotočenimi delovnimi sestanki, dvostranskimi srečanji z delegacijami ter načrtovanimi razpravami tako v aprilskem kot tudi v junijskem zasedanju Sveta za splošne zadeve. Da pa bi preprečili nepotrebna razhajanja med sozakonodajalci in obenem povečali možnosti za čimprejšnji dogovor, bomo ostali v tesnih stikih s Parlamentom do konca pogajalskega procesa.

POENOSTAVITEV PRIHODNJE KOHEZIJSKE POLITIKE

Poenostavitev je eno najbolj priljubljenih pričakovanj za novo kohezijsko politiko 2014-2020.

Evropska komisija je pripravila izrecne predloge, ki bodo prispevali k večji poenostavitvi na različnih področjih politik. Nekateri predlogi v kohezijski politiki temeljijo na spremembah, ki so bile že uvedene, drugi pa so novi.

Vrednost poenostavitve

Prevladujoči cilj poenostavitvenih predlogov je zagotovitev nemotenega izvajanja politike in učinkovite uporabe upravnih virov na regionalni, nacionalni in evropski ravni.

Poenostavljena pravila bodo dokazano skrajšala čas in zmanjšala stroške doseganja ciljev ter omogočila večjo osredotočenost na rezultate. Poleg tega pa jih bodo udeleženi akterji lažje razumeli, kar bo okrepilo pravno varnost.

Hkrati se bodo zmanjšale tudi napake in se bo okrepilo zaupanje v nacionalne sisteme izvajanja.

Evropska komisija želi poenostavitev med drugim doseči z uskladitvijo pravil za več skladov SSO, večjo prilagodljivostjo in sorazmernostjo, pojasnitvijo pravil za izboljšanje pravne varnosti ter digitalizacijo dokumentov in postopkov.

Izzivi

Učinkovito izvajanje teh ukrepov bo odvisno od prizadevanja števnih organov, organizacij in podjetij v Evropski uniji.

Vendar pa je jasno, da lahko zaradi različnih nacionalnih razmer spremembe, ki v nekaterih državah članicah morda veljajo za poenostavitve, v drugih predstavljajo zaplete. Treba je poiskati ustrezno skupno podlago in uvesti prilagodljivost ter na ta način poenostaviti vodenje kohezijske politike.

Izkušnje prav tako kažejo, da včasih prihaja do napak zato, ker so pravila iz prejšnjih programskih obdobj spremenjena, organi upravljanja ali upravičenci pa v novem programskem obdobju še naprej uporabljajo stara pravila.

Zato so mnoge zainteresirane strani opozarjale pred korenito prenovo pravil. Predlogi Komisije to upoštevajo tako, da vključujejo samo spremembe, s katerimi se lahko poenostavitev dejansko doseže v praksi.

Izvajanje

Države članice in vsi udeleženi organi morajo igrati ključno vlogo pri zagotavljanju, da se doseže poenostavitev za upravičence.

Glavni cilj, na katerem temeljijo predlogi Komisije, je poenostavitev za upravičence. Nekateri elementi poenostavitve zmanjšujejo tudi upravno breme na vseh ravneh, nekateri pa so usmerjeni v nacionalne in regionalne uprave. V nekaterih primerih mora javna uprava, da bi dosegla poenostavitev za upravičence, vlagati v nove informacijske sisteme, postopke in usposabljanje.

Poenostavitev je skupna odgovornost

Komisija je analizirala svoje predloge in rezultati kažejo, da bi bilo mogoče doseči občutno zmanjšanje upravnega bremena za upravičence. To je povezano predvsem z močnim premikom od upravljanja, ki temelji na papirnih dokumentih, k e-upravljanju.

Na zmanjšanje skupnega bremena za upravičence lahko pomembno vplivajo tudi poenostavljena in bolj usklajena pravila o upravičenosti ter krajši roki za hranjenje dokumentov.

Da bi zmanjšali zapletenost za upravičence, se morajo zakonodajne spremembe na ravni EU dopolnjevati s prizadevanji na nacionalni in regionalni ravni.

Zato je podan predlog, da se vsaka država članica zaveže jasnim ciljem v zvezi s tem.

Uresničevanje možnosti

S skupnimi prizadevanji na evropski, nacionalni in in regionalni ravni bo mogoče skupno breme za upravičence na ravni EU zmanjšati za 25 % v primerjavi z obdobjem 2007-2013.

Vendar pa bodo morale k temu prispevati vse udeležene strani, če želimo možnosti poenostavitve izkoristiti v celoti.

Zainteresirane strani lahko prek partnerstva prispevajo svoj delež pri zagotavljanju, da se pri načrtovanju in izvajanju operativnih programov ustrezna pozornost nameni poenostavitvi.

Organi upravljanja, organi potrjevanja ali revizijski organi lahko prispevajo k zagotavljanju, da se v obstoječi nacionalni zakonodaji in pravilih v celoti izkoristijo elementi poenostavitve, ter z ustreznimi ukrepi preprečijo, da bi bila pravila na nacionalni/regionalni ravni preveč zapletena.

Glede na nove in izboljšane možnosti, predstavljene v predlogih Komisije za uredbe o kohezijski politiki za obdobje 2014-2020, lahko nacionalni organi izvedejo temeljito analizo in sprejmejo ukrepe na nacionalni ravni, da bi tako v celoti izkoristili možnosti, ki jih prinaša poenostavitev. Poleg uvedbe novih metod v sistem bodo na poenostavitev pozitivno vplivale tudi dejavnosti, kot so spodbujanje dobrih praks, učenje od drugih držav članic in usposabljanje osebja.

Ključni predlogi

1. Uskladitev pravil z drugimi skladi skupnega strateškega okvira (SSO)

Nova uredba, ki jo predlaga Komisija, določa skupna pravila za kohezijsko politiko, politiko razvoja podeželja ter pomorsko in ribiško politiko z vidika strateškega načrtovanja, upravičenosti in trajnosti.

Število strateških dokumentov *se bo zmanjšalo*, tako da bosta za vseh pet skladov SSO na voljo samo en strateški dokument EU in en nacionalni strateški dokument ⁽¹⁾.

(1) Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad (KS), Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR).

2. Več prilagodljivosti pri vzpostavljanju programov in sistemov

ENAKA PRAVILA ZA VSE SKLADE SSO

V preteklosti so bili primeri, ko so se pri različnih skladih SSO za podobne vrste projektov uporabljala različna pravila o upravičenosti.

Za to je potrebno poznavanje različnih sklopov pravil in lahko pride do napak, ki imajo za upravičence finančne posledice.

V predlogih za obdobje 2014-2020 so določena skupna pravila o upravičenosti za sklade SSO, ki bodo pomagala zmanjšati to zapletenost. Ta pravila na ravni EU bi se morala dopolnjevati z nacionalnimi pravili, ki upoštevajo enako načelo.

Za zagotovitev prilagodljivosti pri vzpostavljanju nacionalnih in regionalnih ureditev bi morale izvajanje skladov SSO potekati na ustrezni teritorialni ravni skladno z upravnim okvirom zadevne države članice.

Predlogi vključujejo številne nove možnosti, s katerimi bi lahko zagotovili večjo prilagodljivost. Države članice in regije lahko operativne programe v povezavi z Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR), Evropskim socialnim skladom (ESS) in Kohezijskim skladom (KS) načrtujejo ločeno ali skupaj, dodelitev finančnih sredstev med kategorijami regij prilagodijo za do 2 %, projekt podpirajo s sredstvi iz več instrumentov, ki jih financira EU, dejavnosti v zvezi s horizontalno tehnično pomočjo financirajo iz enega samega sklada ter združijo funkcije organov upravljanja in organov potrjevanja.

Prav tako lahko ustanovijo skupne nadzorne odbore in organizirajo letne pregledovalne sestanke za programe, ki se financirajo iz skladov SSO. Primernost opreme iz ESS bo prav tako olajšala celostno načrtovanje na ravni projekta.

K lažjemu celostnemu načrtovanju programov prispeva tudi možnost uporabe različnih orodij, kot so celostne ozemeljske naložbe, lokalni razvoj pod vodstvom skupnosti ali možnost, da se projekt podpira iz več skladov.

NOVA MOŽNOST PROGRAMOV, FINANCIRANIH IZ VEČ SKLADOV

V obdobju 2014-2020 bodo imele države članice možnost, da skladno s svojimi nacionalnimi praksami pripravijo in izvajajo bodisi programe, financirane iz enega sklada, ali programe, financirane iz več skladov, in sicer ESRR, ESS in KS.

Z vzpostavitvijo skupnih nadzornih odborov ter skupnih sistemov spremljanja in poročanja lahko nacionalni organi zmanjšajo stroške.

Skupno načrtovanje bo omogočilo celosten pristop k izvajanju kohezijske politike.

3. Večja sorazmernost

Večkratne revizije lahko za upravičence pomenijo veliko upravno breme. Predlog omejuje intenzivnost revizij projektov.

Vsi ukrepi za poročanje, vrednotenje, upravljanje in nadzor skladov SSO bi morali biti s finančnega in upravnega vidika sorazmerni z višino dodeljene podpore.

Letni pregledovalni sestanki med Komisijo in državo članico ne bodo vedno potrebni. Ker traja nekaj časa, preden se programi začnejo izvajati, bo treba prvo poročilo o izvajanju in dokumente za potrditev proračuna poslati šele v letu 2016.

Poleg tega se bo revizijsko delo Komisije osredotočilo na področja, ki so bolj nagnjena k tveganju. Če bodo revizijski organi delovali uspešno, bo Komisija svoje revizije tam, kjer nacionalni sistemi izvajanja delujejo dobro, omejila.

OMEJENA REVIZIJA ZA MANJŠE PROJEKTE

V programu za obdobje 2014-2020 dejavnosti, pri katerih skupni upravičeni izdatki ne presegajo 100 000 EUR, revizijski organ oziroma Komisija v času njihovega trajanja navadno ne sme revidirati več kot enkrat.

S tem se bo preprečilo, da bi bili pri manjših projektih upravičenci izpostavljeni večkratnim revizijam, kar bi jih lahko odvrnilo od glavnih dejavnosti projekta.

4. Do pravne varnosti z jasnejšimi pravili

Jasna in preprosta pravila so lahko odlična osnova za poenostavitev. Na podlagi izkušenj je bilo več pravil za obdobje 2007-2013 ponovno prilagojenih, da bi se zagotovila njihova jasnost. V naslednjem programskem obdobju bo mogoče zagotoviti raznovrstnejše finančne instrumente, obenem pa se bo z enotnejšimi pravili zmanjšala potreba po sprejetju nacionalnih pravil. Pogoji, pod katerimi je mogoče financirati projekte zunaj programskega območja, so razjasnjeni. Pravila o ustvarjanju prihodka so dopolnjena z neobveznim pristopom v zvezi s pavšalnim zneskom.

NOVA PRAVILA ZA USTVARJANJE PRIHODKA

Predlogi za obdobje 2014-2020 določajo bolj sorazmeren pristop k obravnavi projektov, ki ustvarjajo prihodek, in poenostavljajo njihovo vodenje. Poleg tega omogoča, da se stroški, ki se lahko sofinancirajo iz skladov, določijo s pavšalnimi zneski skladno z vrsto projekta. Države članice se lahko odločijo, ali želijo uporabljati pavšalni znesek, še vedno pa lahko izberejo prejšnjo metodo z analizo vrzeli financiranja, kadar menijo, da uporaba pavšalnega zneska ni primerna.

Da bi omejili bremena, ki jih prinašajo te obveznosti, navedeno izvzetje velja še naprej za vse projekte ESS ter tiste projekte ESRR, KS, EKSRP in ESPR v vrednosti manj kot 1 milijon EUR.

5. Učinkovitejše izvajanje in preprostejše poročanje

V več primerih bo poenostavitev privedla tudi do neposrednega zmanjšanja upravnih stroškov.

Komisija namerava zagotoviti sorazmerno poročanje organov upravljanja in ga omejiti le na bistvene elemente.

V obdobju 2014-2020 bodo redna letna poročila precej preprostejša kot v obdobju 2007-2013, saj se bodo osredotočala samo na bistvene podatke o doseženem napredku. Prvo letno poročilo bo treba predložiti šele leta 2016.

Sestavljeno bo moralo biti večinoma iz podatkov, ki so samodejno na voljo v informacijskem sistemu, in manj iz natančno razdelanega besedila.

Organi upravljanja bodo morali izčrpnjša poročila predložiti samo dvakrat v programskem obdobju (in pri končnem poročilu o izvajanju).

6. Zmanjšanje upravnega bremena za upravičence

Upravno breme za upravičence se bo zmanjšalo z uvedbo širših možnosti uporabe poenostavljenih stroškov, pri čemer pa se bodo ohranile in razširile poenostavljene možnosti obračuna stroškov, ki so bile uvedene že v obdobju 2007-2013. To bo zagotavljalo naslednje:

- poenostavljeni stroški se bodo lahko uporabljali za vseh pet skladov SSO;
- sedanje metode za določanje poenostavljenih stroškov se bodo ohranile;
- nekateri pavšalni zneski, stroški na enoto in povprečnine se bodo določali na ravni EU;
- najvišja subvencija za povprečnine se bo zvišala na 100 000 EUR;
- uporaba pavšalnih zneskov bo dovoljena pri različnih stroških;
- za podobne vrste projektov se bodo lahko uporabljale poenostavljene možnosti obračuna stroškov, določene v obstoječih evropskih in nacionalnih instrumentih financiranja.

Z uvedbo postopnega zaključevanja se bo obdobje za hranjenje dokumentov, katerega najdaljše trajanje trenutno znaša več kot 10 let, skrajšalo na okoli pet let.

POZITIVNE IZKUŠNJE NA DANSKEM Z UPORABO POENOSTAVLJENIH STROŠKOV

Občini Aalborg na Danskem, kjer vodijo številne projekte, ki jih financira Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), je preklon na pristop s poenostavljenimi stroški pri vodenju projektov prinesel neposredne koristi.

Do leta 2011 so za vse projekte ESRR veljala pravila o dejanskih stroških, po katerih je bilo treba za vse posredne stroške priložiti dokumentacijo o zunanjih plačilih.

„To je bila zelo obsežna naloga v naši organizaciji, saj je zahtevala poročanje o več milijonih računov za stroške, kot so hrana, potovanja, tiskanje, oglaševanje in tako naprej,“ je povedal Jonas Kromann, vodja projektov na Občini Aalborg.

V začetku leta 2011 je komercialni oddelek na Občini Aalborg preoblikoval svoje projekte in začel uporabljati pavšalni znesek.

„Preoblikovanje projektov ni bilo preprosto, saj se kontna računa za dejanske stroške in pavšalni znesek razlikujeta. Vendar pa se je na koncu pokazalo, da so poenostavitve, ki jih je prinesla uporaba pavšalnega zneska, močno olajšale upravljanje projektov v Občini Aalborg,“ pravi Kromann.

Poenostavitev Kohezijske politike za obdobje 2014-2020

To poročilo je na voljo v angleščini, bolgarščini, češčini, dansščini, estonščini, finščini, grščini, francoščini, italijanščini, latvijščini, litovščini, madžarščini, nemščini, nizozemščini, poljščini, portugalsščini, romunščini, slovaščini, slovenščini, španščini in švedščini.

7. V smeri upravljanja, ki temelji na rezultatih: skupni načrt ukrepanja

Skupni načrt ukrepanja je del ene ali več prednostnih osi ali operativnih programov, ki se izvajajo na podlagi pristopa, ki temelji na rezultatih, z namenom doseganja posebnih ciljev, ki jih skupaj določita država članica in Komisija. Skupni načrt ukrepanja je orodje, s katerim se upravljanje bolj osredotoči na realizacije in rezultate. Področja, na katerih se lahko uporablja, niso opredeljena, vendar pa lahko zajema tako tehnično pomoč kot tudi trajnostno vključevanje mladih na trg dela. Merilo za uporabo skupnega načrta ukrepanja bo predstavljalo možnost, da se opredelijo zanesljivi cilji za realizacije in rezultate.

Finančno poslovanje skupnega načrta ukrepanja temelji izključno na realizacijah in rezultatih, pri čemer se stroški povrnejo na podlagi standardnih lestvic stroškov na enoto ali povprečnin, ki se uporabljajo za vse vrste projektov. Revizije skupnega načrta ukrepanja, ki jih izvajajo Komisija in revizijski organi, bodo zato namenjene izključno preverjanju, ali so izpolnjeni pogoji za povračilo, na primer doseganje dogovorjenih realizacij in rezultatov.

Kadar se uporablja skupni načrt ukrepanja, lahko država članica za poplačilo projektov uporabi svoja običajna finančna pravila. Za ta pravila ni potrebna revizija, ki jo izvaja revizijski organ ali Komisija. Skupni načrt ukrepanja odobri Komisija in tako zagotovi pravno varnost.

8. E-kohezija

E-kohezija predstavlja področje, ki ponuja veliko možnosti za zmanjšanje upravnega bremena.

Predlogi Komisije za obdobje 2014-2020 predvidevajo, da se obstoječe podatkovne zbirke uporabljajo v največjem možnem obsegu. Predvidevajo tudi razvoj vmesnikov in drugih orodij, ki uporabnikom omogočajo, da podatke predložijo samo enkrat in vse dokumente hranijo v elektronski obliki.

S temi spremembami bi se zmanjšale napake pri vnosu podatkov ter upravno breme za upravičence, povezano s pridobivanjem in ponovno predložitvijo obstoječih dokumentov. Prav tako bi se zmanjšala nevarnost izgube dokumentov, dolgoročno pa bi se znižali tudi stroški arhiviranja.

9. Poenostavitev evropskega teritorialnega sodelovanja

Predlagana je bila ločena uredba, ki prinaša več posebej prilagojenih določb in organom, ki izvajajo evropsko teritorialno sodelovanje (ETC), zagotavlja jasen pregled pravil, ki se uporabljajo.

Glavne točke vključujejo možnost, da se 15 % stroškov za osebje pokrije s plačilom pavšalnega zneska, bolj usklajena pravila o upravičenosti ter združitve funkcij organov upravljanja in organov potrjevanja.

10. Poenostavitev Evropskega socialnega sklada

Za Evropski socialni sklad (ESS) so zaradi njegovih posebnosti (številna nepovratna sredstva majhnih vrednosti, stroški za osebje kot glavni izdatki, razmeroma standardne vrste projektov) predlagane posebne možnosti za poenostavitev. Glavne točke vključujejo dodatne možnosti za uporabo poenostavljenih stroškov.

Večina izdatkov v okviru projekta ESS se nanaša na stroške za osebje. Zato je Komisija predlagala možnost, da se pri ESS skupni upravičeni stroški projekta izračunajo na podlagi neposrednih stroškov za osebje, in sicer tako, da se znesku neposrednih stroškov za osebje prišteje 40 %. To stopnjo določa uredba in je zato nacionalnim organom ni treba utemeljiti z namenom, da bi jo lahko uporabili.

Predstavljeni so tudi nekateri preprostejši postopki za nepovratna sredstva majhnih vrednosti, s katerimi bi se omogočila pregledna uporaba poenostavljenih možnosti obračuna stroškov.

NASVETI O TEM, KAKO DOSEČI POENOSTAVITEV

1. ODREDOČITE SE

Jasna strategija in osredotočenost na natančno opredeljena področja bosta zagotovili, da bo programe podpore mogoče razviti pravočasno. Jasnejša osredotočenost lahko pomeni tudi, da se bo oblikovalo manj podpornih programov in da bo vključenih manj organov, zaradi česar se lahko zmanjšajo stroški.

2. IZKORISTITE SINERGIJE

Celostni programi in projekti, skupni pravni okvir na nacionalni ali regionalni ravni, skupni nadzorni odbori, skupni sistemi upravljanja in nadzora: vse te možnosti omogočajo posebej prilagojen pristop z vidika sistemov.

3. PREUSMERITE SE NA DIGITALNE TEHNOLOGIJE

V okviru izvajanja kohezijske politike je treba obdelati ogromne količine podatkov, potrebnih za upravljanje in tudi za poročanje. Medtem ko so države članice dosegle napredek v smeri elektronske izmenjave informacij znotraj uprav, pa komunikacija z upravičenci še vedno večinoma temelji na papirnih dokumentih. To poleg bremena, ki ga prinaša upravičencem, pomeni tudi, da mora uprava ogromne količine podatkov prenesti v papirno obliko, kar ustvarja dodatne stroške, ki bi se jim sicer lahko izognili. Zato predlogi Komisije državam članicam nalagajo obveznost, da do konca leta 2014 zagotovijo možnosti elektronske izmenjave podatkov z upravičenci. Učinkovitost je mogoče dodatno povečati z ukrepi, ki presegajo okvir zakonskih zahtev, tj. z razvojem skupnih elektronskih storitev za upravičence do skladov SSO (in nacionalnih skladov) in učinkovito uporabo javnih registrov (registrov podjetij, davčnih podatkovnih zbirk ipd.).

4. UPORABLJAJTE FINANČNE INSTRUMENTE

Finančni instrumenti, potem ko so enkrat vzpostavljeni, omogočajo večji učinek finančnega vzvoda, učinkovitost in uspešnost pri uporabi skladov, zlasti ob ustrezni vključenosti zasebnega sektorja. Zapletenost je mogoče dodatno zmanjšati z uporabo finančnih instrumentov, vzpostavljenih na ravni EU, ali z uporabo standardnih pogojev, ki jih določa Komisija.

5. UPORABLJAJTE POENOSTAVLJENE STROŠKE

Na nekaterih področjih je poplačilo na podlagi dejanskih stroškov še vedno najboljši in najpreprostejši pristop, ki je na voljo. Vendar pa v številnih drugih primerih poenostavljeni stroški predstavljajo učinkovitejšo alternativno možnost. Pavšalni zneski in stroški na enoto, določeni na ravni EU, lahko olajšajo stroškovno učinkovito uporabo teh možnosti, saj razvojne metodologije na nacionalni ravni niso potrebne. Možnost uporabe poenostavljenih stroškov, ki se uporabljajo za politike EU in nacionalne programe podpore, ter možnost uporabe predlogov proračuna (v primeru ESS) zmanjšujeta tudi trud, ki ga morajo na začetku vložiti države članice.

6. POSKUSITE S SKUPNIMI NAČRTI UKREPANJA

Skupni načrti ukrepanja so velik korak naprej v smeri upravljanja, ki temelji na rezultatih, osnovani pa so na razširitvi načel poenostavljenih stroškov na vse vrste dejavnosti. Zato je lahko dolgoročno koristno, da se v obliki skupnih načrtov ukrepanja izvajajo vsaj poskusne dejavnosti.

7. OCENITE TVEGANJA IN PRILAGODITE UKREPE

Predlog Komisije predvideva sistem, v katerem so upravna prizadevanja povezana s prisotnimi tveganji. To velja zlasti za preverjanja in revizije upravljanja, ki jih je treba prilagoditi tveganjem. Medtem ko pri revizijah prilagoditve temeljijo na skupnih pravilih na ravni EU in dogovorih s Komisijo, pogostost in pokritost preverjanj določi vsak organ upravljanja.

VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/simplification_sl.pdf

Vodilni člani Odbora za regionalni razvoj v Evropskem parlamentu so za *Panorama* spregovorili o vlogi kohezijske politike in napredku novega predloga zakonodajnega svežnja.

KOHEZIJSKA POLITIKA JE PRAVA NALOŽBENA POLITIKA

Constanze Angela Krehl, poslanka Evropskega parlamenta, Skupina naprednega zavezištva socialistov in demokratov, članica Odbora za regionalni razvoj, soporočevalka o uredbi o skupnih določbah o Evropskih skladih.

Gospodarska rast in kohezijska politika

Od enega srečanja Sveta na vrhu do drugega bi lahko evropski državljani dobili občutek, da bo fiskalna konsolidacija tisto, kar bo rešilo Evropo. Vendar to nikakor ne drži. Vsak poslovnež se zaveda, da mora ohranjati nizke izdatke – naložbe pa so tisto, zaradi česar bo podjetje raslo. In enako velja za našo celino. Drži, da so nepotrebni izdatki lahko zelo škodljivi za gospodarstvo, vendar pa so naložbe tisto, kar bo poskrbelo za ponovno rast v državi, kot je Grčija.

Evropska kohezijska politika je prava naložbena politika. S podpiranjem projektov, ki so prilagojeni potrebam evropskih regij, obnavlja gospodarstva in krepi njihov položaj na svetovnih trgih.

V Evropskem parlamentu se trenutno ukvarjamo z oblikovanjem kohezijske politike za naslednje programsko obdobje. Vendar pa se poleg dolgoročnega načrtovanja odzivamo tudi na trenutne potrebe v najbolj prizadetih regijah Evrope. Zdaj, na primer, razpravljamo o spremembi veljavne uredbe, s katero bi povečali vpliv kohezijske porabe v državah, kot je Grčija.

Vloga Evropskega parlamenta

Zavedamo se pomembne odgovornosti, ki jo nosimo, glede na vlogo Evropskega parlamenta kot sozakonodajalca za kohezijsko politiko in dejstvo, da splošna uredba določa pravila za pet različnih skladov⁽¹⁾.

Upamo na tesno sodelovanje s Svetom in si prizadevamo za intenzivno izmenjavo pogledov z regionalnimi akterji. Želim doseči močan položaj regij, na primer pri pogajanjih o pogodbah o partnerstvu.

(1) Pet skladov: Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad (KS), Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR).

Načrtujemo, da bomo zakonodajni sveženj sprejeli do konca tega leta – če se bodo do takrat zaključila pogajanja o večletnem finančnem okvirju.

Zakonodajni paket kohezijske politike po letu 2014

Prepričana sem, da bomo dosegli zadovoljive kompromise glede vseh pomembnih vprašanj. Tesno smo povezani z različnimi interesnimi skupinami in evropskimi institucijami. Ker pri *poročanju* o splošni uredbi sodelujejo koordinatori dveh največjih političnih skupin v Evropskem parlamentu, bomo predlagali poročilo, ki bi moralo v Parlamentu prejeti široko podporo.

Rezultati in uspešnost

Odločitev, da relativno omejena sredstva usmerimo na omejeno število prednostnih nalog, je pravilna. In da – zagotoviti želimo uspešno politiko, ki izpolnjuje svoje obljube. Vendar pa ne smemo pozabiti, da so za slabe rezultate regije lahko krivi dejavniki, ki niso povezani s kohezijsko politiko. Slabi rezultati pa so pogosto odraz tega, da regija potrebuje več pomoči in ne manj.

Zato sem zelo kritična glede uvedbe rezerve na podlagi doseženih rezultatov, ki je koristna samo za uspešnejše regije, pri čemer se porablja denar, ki bi ga lahko vložili v zahtevnejše projekte.

ZA BOLJŠE RAVNOVESJE V EVROPI

Lambert van Nistelrooij, poslanec Evropskega parlamenta, Skupina Evropske ljudske stranke (krščanski demokrati), članica Odbora za regionalni razvoj, soporočevalka o uredbi o skupnih določbah o Evropskih skladih.

Evropa 2020 za vse regije

Evropske države članice se soočajo s skupnim izzivom. Lizbonska pogodba utrjuje temelje Evrope: skupnost vrednot, enotni notranji trg in prizadevanje za še tesnejšo politično unijo.

Kohezijska politika je osnovana na vseh treh navedenih temeljih. Skoraj polovica izdatkov Unije se porabi za to politiko. Zadeva tako naložbe v raziskave in razvoj ter konkurenčnost kot tudi strukturalno podporo za šibkejšje regije.

Ključne izzive v prihajajočih letih predstavlja doseganje boljše sinergije med petimi regijskimi skladi ter skladi za raziskave in razvoj. Zato potrebujemo ta novi pristop, ki upošteva neizkoriščene zmogljivosti novejših držav članic.

Podpiram predloge Evropske komisije, pri čemer menim, da t. i. krovna uredba za instrumente strukturnih politik, ki so vključene v cilje strategije Evropa 2020, predstavlja velik korak naprej proti večji skladnosti, učinku in prepoznavnosti na mestu samem povsod po Evropi. Varuje celostni pristop in učinkovitost izvajanja politike.

Splošne določbe za strateško načrtovanje in programiranje ter skupni seznam tematskih ciljev tlakujejo pot za vsestransko zavezo ciljem strategije Evropa 2020.

Gospodarstvo, ki temelji na znanju, bo ustvarjajo delovna mesta v prihajajočih desetletjih. Zato moramo programe podpore uskladiti tako, da se dodana prednost pomnoži, na primer tako, da ustvarimo večjo sinergijo med kohezijskimi skladi in programom Obzorje 2020. Ta novi pristop je središče „lestve odličnosti“. Ni sprejemljivo, da starejše države članice črpajo približno 90% evropskih sredstev za raziskave.

Iskanje ravnovesja med solidarnostjo in lastnimi interesi

Teritorialna kohezija Evropi omogoča sočasno razvijanje vodilnih regij in regij v razvoju, ki se jim uspe kvalificirati. Z drugimi besedami – to nagraduje vodilne regije in bi morale ščititi regije v razvoju pred pristopom „zmagovalec pobere vse“.

Solidarnost in lastni interesi bodo uravnovešeni na nepristranski način. Potrebujemo nove instrumente, ki bodo koristili Evropi kot celoti, hkrati pa bodo slabše razvitim regijam omogočali boljše možnosti za zagotavljanje delovnih mest danes in v prihodnosti.

V praksi se bomo ukvarjali s tremi osnovnimi pojmi teritorialne kohezije: koncentracija, sodelovanje in povezave. Ta tri načela so pomembni nosilci lestve odličnosti. Raziskovalna dejavnost bo ostajala prednostna naloga večine prisilcev, ki prekašajo druge. Vendar pa lahko regije in konzorciji v novejših državah članicah, ki obetajo visoke potenciale, računajo na neposredno podporo strukturni skladov, s katero bodo lahko gradili na odličnosti v svojih regijah.

Novi pristop predvideva investicije v raziskave in razvoj ter znanje kot trdno podlago za prihodnjo konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest. Strukturni skladi delajo točno to, kar morajo: gradijo Evropo v teritorialnem ravnovesju.

Parlament na poti

Zakonodajni sveženj po letu 2014 je zelo pomemben za nadaljnjo evropsko integracijo. Ne moremo sprejeti tega, da bomo iz trenutne krize prišli s še bolj neuravnovešeno Evropo. Evropski parlament poudarja potrebo po vseevropski kohezijski politiki, ki se je že izkazala kot zelo učinkovita. Vsekakor moramo doseči večjo sinergijo v okviru vseh skladov, predlog Evropske komisije pa nam daje trdno osnovo. Prvo glasovanje pričakujemo na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta, ki bo potekalo septembra 2012.

POVEČEVANJE ZMOGLJIVOSTI REŠEVANJA NA MORJU V ESTONIJI

Finski zaliv, živahen del morja, ki leži med Estonijo in južno Finsko, je v zadnjih letih pričal velikemu povečanju trgovskega ladijskega in turističnega prometa, vendar jih pesti pomanjkanje zmogljivosti za iskanje in reševanje na morju. Čezmejni projekt, ki ga financira Evropski sklad za regionalni razvoj [ESRR (1)], si prizadeva nadgraditi zmogljivosti reševanja na morju na tem območju ter poskrbeti za večjo varnost obale.

Projekt VOMARE (VOLuntary MARitime REscue – Prostovoljno reševanje na morju), ki se je začel septembra 2008, poteka pod vodstvom Ustanove finskih reševalnih čolnov (Helsinki), krovne organizacije finskih društev za prostovoljno reševanje na morju, ki združuje 2 000 prostovoljnih pomorskih reševalcev in 150 reševalnih plovil. V tesnem sodelovanju z občino Vihula v Estoniji spodbuja tudi sodelovanje med finskimi in estonskimi mehanizmi prostovoljnega iskanja in reševanja na morju.

Mednarodni standardi

Ključni cilj projekta je dvigniti pripravljenost reševalnih služb na estonski obali na takšno raven, kot jo zahtevajo mednarodni sporazumi in ki bo zadostovala potrebam te države kot tudi potrebam mednarodnih obiskovalcev.

V času trajanja projekta, ki se je zaključil junija 2011, so bila izvedena številna skupna usposabljanja z namenom standardiziranja postopkov ter izboljševanja komunikacije in sodelovanja.

V projekt je bilo vključenih 60 estonskih prostovoljcev in štiri partnerska mesta: Toila, Vihula, Lohusuu in Mustvee. Nove enote za iskanje in reševanje v Estoniji so ustanovili na novo usposobljeni prostovoljci, ki v njih tudi sodelujejo. Velik del usposabljanja je potekal na primerno lociranem otoku Bagaskär.

Skupine estonskih reševalcev so dobile štiri popolnoma opremljena reševalna plovila, deležni pa so bili tudi obsežnega usposabljanja za njihovo uporabo, finske reševalne organizacije pa so dobile dodatna tri plovila.

„Finska ima stoletno tradicijo prostovoljnega reševanja. Tovrstno reševalno službo zdaj želimo razviti v Estoniji,“ je povedal Jori Nordström, vodja reševalcev v Ustanovi finskih reševalnih čolnov.

Glavni cilj projekta VOMARE je oživiti dejavnost prostovoljnega iskanja in reševanja na morju v Estoniji, ki izvira iz naravne želje posameznikov, da drug drugemu nudijo pomoč. Izboljševanje samozadostnosti Estonije pri zagotavljanju reševalnih uslug tudi zmanjšuje potrebo po sodelovanju Finske pri reševalnih operacijah v Estoniji. Od 1 000 iskalnih in reševalnih operacij, ki jih Ustanova finskih reševalnih čolnov izvede vsako leto, jih približno 23 % poteka v Finskem zalivu.

VEČ O TEM

www.centralbaltic.eu/component/content/article/6-project-info/296-vomare-voluntary-maritime-rescue

» Projekt VOMARE pomaga pri usposabljanju in opremljanju estonskih reševalcev ter prispeva k zagotavljanju večje varnosti na obali. «

Skupni stroški:
990 000 EUR
Prispevek EU:
645 000 EUR

(1) Osrednji Baltik, program INTERREG IV A 2007-2013.

REŠITEV ZA LOKALNO SHRANJEVANJE ENERGIJE ZA PODEŽELSKA OBMOČJA

Zmožnost za produkcijo in shranjevanje energije na podeželskih območjih bi bila lahko odgovor na težave pri kritju stroškov vzpostavitve električnega omrežja na odročnih krajih, s katerimi se srečujejo marsikje po svetu. To je tudi strategija za projektom Trajnostne izvenomrežne elektrarne za lokalno uporabo (Sustainable Off-Grid Powerstations for Rural Applications – SOPRA) ki ga financira EU. Projekt razvija samostojne sisteme shranjevanja električne energije, ki lahko sprejemajo lokalno proizvedeno elektriko iz različnih virov, vključno s sončnimi, hidro in vetrnimi elektrarnami, in z njo upravljajo.

Hkrati z zagotavljanjem stroškovno učinkovitih rešitev za preskrbo odročnih podeželskih območij v Evropi in po svetu z električno energijo tehnologija, ki jo razvijajo na Nizozemskem, lahko pomembno prispeva k evropskemu cilju povečati delež energije iz obnovljivih virov v celotni količini potrebne energije.

Na nekaterih podeželskih območjih je razdalja do električnega omrežja pogosto prevelika, zato je fizična povezava nepraktična ali ekonomsko neupravičena. Tradicionalna alternativa za lokalne prebivalce so pogosto dizelski generatorji, ki pa postajajo vedno dražji in so pogosto tudi zelo hrupni.

V okviru projekta SOPRA, ki ga financira ESRR (1), vodi pa nizozemsko podjetje ALFEN b.v., specializirano za tehnologijo pretvorbe električne energije, poteka razvoj dveh prototipov hibridnih izvenomrežnih sistemov – enega stacionarnega in enega prenosnega v 6-metrskem zabojniku. To pomeni, da lokalni viri energije ne bodo zahtevali takojšnje uporabe pač pa bo shranjena energija lahko predstavljala zanesljiv vir za šole, vasi, bolnišnice in gradbišča na odročnih območjih, kadar se bo pokazala potreba.

Po vsem svetu okrog 1,6 do 2 milijardi ljudi nima dostopa do električne energije, ker priklop na javno omrežje pogosto ni ekonomsko upravičen. Izvenomrežno shranjevanje energije iz čistih, lokalnih virov odpira vrata na mnoge nove trge.

Eden ključnih dejavnikov, ki zavira razvoj uporabe sončne energije, je potreba po nadaljnjem razvoju trenutnih rešitev za shranjevanje, ki bi omogočil uporabo v odročnih krajih in izven omrežja.

Evert Raaijen,
Vodja za razvoj
podjetništva,
ALFEN b.v.

Skupni stroški:
1 991 100 EUR
Prispevek EU:
497 800 EUR

» SOPRA si prizadeva zagotoviti stroškovno učinkovito tehnologijo, ki bo kar najbolje izkoristila lokalne vire energije, ne glede na to, ali gre za sončno, vetrno ali vodno energijo. «

Prototip bo pripravljen junija 2012 in preizkušen na širokem vzorcu tipičnih odročnih območij. Proizvodnja se bo začela na Nizozemskem vzporedno s preizkušanjem sprejema, kar bo odprlo mnogo novih zaposlitvenih možnosti.

Nova tehnologija ponuja številne možnosti uporabe in tržne priložnosti v Evropi kot tudi v državah v razvoju.

VEČ O TEM

www.sopra-project.com/

(1) Regionalni operativni program za Vzhodno Nizozemsko za obdobje 2007-2013.

ENOTNA TOČKA ZA REGISTRACIJO PODJETJA NA POLJSKEM

Poljsko ministrstvo za gospodarstvo je uvedlo sodobni sistem za registracijo podjetij, ki omogoča registracijo, posodabljanje in iskanje informacij o drugih podjetjih na enem mestu.

Sistem za centralno registracijo in informacije o gospodarski dejavnosti (CEIDG) je bil zasnovan v okviru operativnega programa inovativnega gospodarstva 2007-2013, ki ga izvaja Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR).

Glavni cilj projekta je ustvariti centralizirano zbirko podatkov poslovnih dejavnosti na Poljskem in omogočiti spletno registracijo poslovne dejavnosti. Ključni cilj je usklajevanje pravil in sistemov za povezovanje podjetnikov ter jim omogočiti visokokakovostne storitve na enem mestu.

Zaradi nove storitve se je skrajšal čas registracije podjetja in omogočila tudi elektronska izmenjava ustreznih podatkov med ustanovami, ki sodelujejo v postopku registracije.

Državljan lahko v spletu z uporabo zaupanja vrednega elektronskega profila ali elektronskega podpisa (s kvalificiranim potrdilom) izvede vse postopke za registracijo podjetja na Poljskem. Ko podjetnik na uradnem spletnem mestu (www.firma.gov.pl) ustvari račun, ga čarovnik po korakih vodi po postopku, v katerem podjetnik vnese zahtevane podatke in registrira novo podjetje.

Če želi, lahko podjetnik najprej na spletnem mestu pripravi prijavo in nato osebno obiše uradno pisarno.

Ko klikne gumb za pošiljanje, sproži obrazec CEIDG registracijo pri nacionalni davčni upravi, centralni statistični upravi in oddelku za socialno zavarovanje. To pomeni, da se podjetnik samodejno prijavi za davčno in statistično registracijsko številko (NIP in REGON). Registracija novega podjetja je na nacionalnem spletnem mestu www.firma.gov.pl objavljena v 48 urah, pri čemer je mogoče poslovanje začeti takoj po potrditvi prijave.

» Ko podjetnik na uradnem spletnem mestu ustvari račun, ga čarovnik po korakih vodi po postopku, v katerem podjetnik vnese zahtevane podatke in registrira novo podjetje. «

Ko se podjetnik registrira v CEIDG, lahko v spletu spremeni vnos v register, začasno zamrzne poslovanje in celo zapre podjetje, ne da bi moral obiskati katerega koli od uradov.

Platforma omogoča iskanje drugih podjetij in informacij, ki jih podjetnik potrebuje za sodelovanje z drugimi podjetniki. Sistem je bil v spletu vzpostavljen julija 2011, na dan pa se prek njega izvede 20 000 transakcij.

VEČ O TEM

www.ceidg.gov.pl

Skupni stroški:
6 900 000 EUR
Prispevek EU:
5 800 000 EUR

POSREDOVALNICA POMAGA ŠPANSKIM MALIM IN SREDNJE VELIKIM PODJETJEM NADALJEVATI POSLOVANJE Z **NOVIM VODSTVOM**

„Ponovno podjetništvo“ (Reempresa) je nov pristop, ki se izvaja v španski regiji Katalonija ter s katerim se želita podpreti prenos in uspešno poslovanje malih podjetij, saj novim podjetnikom pomaga pri prevzemu vodenja takih podjetij.

V Kataloniji se vsako leto zapre približno 95 000 mikro podjetij ter malih in srednje velikih podjetij. Ob uvedbi inovativnega postopka Reempresa se ocenjuje, da jih bo najmanj 15 % od teh podjetij preživelo in zagotavlja delovna mesta za svoje zaposlene.

Katalonski center Reempresa je bil ustanovljen leta 2010 ob podpori Katalonske zveze delodajalcev (Cecot) in zasebne fundacije, ki v Kataloniji spodbuja samozaposlovanje (CP'AC). Projekt sofinancirata Katalonska regija (Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement) in Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR).

Gre za fizično in virtualno posredovalnico, ki pomaga povezovati mala podjetja, ki iščejo nove lastnike, in potencialne podjetnike. Ciljna podjetja so mala, večinoma družinska podjetja, ki imajo težave s prenosom lastništva ali nadaljnjim poslovanjem.

Center je tako stična točka, v kateri je mogoče dobiti podatke in znanje za postopek posredovanja in podpore z metodo „ponovnega podjetništva“ za potencialne lastnike. Organizira intenzivne informativne programe, na katerih se poudarjajo prednosti pristopa Reempresa za podjetja, ki se želijo umakniti iz dejavnosti, in za potencialne „ponovne podjetnike“.

» **Obstoječim podjetjem, ki imajo težave, se zagotovi podpora pri izstopu iz poslovne dejavnosti, hkrati pa se zagotovi nadaljnje poslovanje in varna prihodnost za zaposlene.** «

Leta 2011 je center Reempresa pomagal pri posredovanju za 13 malih in srednje velikih podjetij. Zato je bilo ohranjenih 145 delovnih mest. V prvih mesecih leta 2012 je število „združenih malih in srednje velikih podjetij“ že višje, kar kaže na uspešnost projekta.

V centru pomagajo potencialnim podjetnikom poiskati novo podjetje, v katerega se lahko vključijo, ter jim svetujejo pri prenosu poslovanja. „Ponovni podjetniki“ lahko sredstva obstoječega podjetja odkupijo ali najamejo in se tako izognejo ustanavljanju podjetja od začetka.

VEČ O TEM

Reempresa: www.reempresa.org/?idioma=2

Cecot (Zveza katalonskih delodajalcev, so-pobudnik projekta): www.cecot.org

CP'AC: www.autoocupacio.org

Generalitat de Catalunya Departament d'Economia i Coneixement: www.gencat.cat

Reempresa v storitvi twitter: @Reempresa

Reempresa v storitvi LinkedIn: www.linkedin.com/groups/Reempresa-3945960

Skupni stroški:
1 700 000 EUR
Prispevek EU:
850 000 EUR

NAGRADE REGIOSTARS SO VSE BOLJ PREPOZNAVNE

16. januarja 2012 se je 24 finalistov tekmovanja za nagrade RegioStars 2012 zbralo v Bruslju (BE), kjer so osebno predstavili svoje projekte neodvisni visoki strokovni žiriji Evropske komisije.

V letu 2012 so nagrade RegioStars privabile rekordno število sodelujočih, saj je bilo poslanih kar 107 prijav iz vse Evropske unije.

To je znak, da tekmovanje ni doseglo svojega cilja le v smislu opozarjanja na dobre prakse v razvoju mest in podeželja, pač pa tudi, da sodelujočim – zmagovalcem in finalistom – javna izpostavljenost na podlagi njihovih dosežkov v evropskem kontekstu zelo koristi. Ko bodo junija 2012 objavljeni dobitniki nagrad RegioStars 2012, je zelo verjetno, da bodo finalisti deležni prav takega javnega priznanja kot zmagovalci.

Neodvisna žirija

V letu 2012 je predsednik žirije za podelitev nagrad RegioStars Luc Van den Brande, bivši predsednik Odbora regij (2008-2010), ki vodi 11-člansko skupino strokovnjakov iz panoge ter akademskega sveta in svetovalcev.

Žirija išče predvsem naslednje pozitivne lastnosti:

- inovativni značaj projekta;
- vpliv (ali pričakovani vpliv) projekta, ki je opredeljen v izhodiščnih ciljih;
- pričakovano trajnost projekta; in
- rezultate projekta pri spodbujanju partnerstev na lokalni, regijski in medregijski ravni.

V teku so tudi že nagrade RegioStars za leto 2013. Številne prijave so prispele že pred rokom, ki poteče 20. aprila 2012.

TEKMOVANJE

Tekmovanje za nagrade RegioStars poteka že pet let pod okriljem pobude Evropske komisije „Regije za gospodarske spremembe“. Njegov cilj je identificirati dobre prakse, ki se razvijajo v regionalnem okolju, ter izpostaviti izvirne in inovativne projekte, ki bi lahko bili privlačni in navdihujoči tudi za druge regije.

Tekmovanje je razdeljeno na več kategorij: Pametna rast, Trajnostna rast, Vključujoča rast, kategorija City-Star ter kategorija Informacije in komunikacija.

Po tem, ko žirija opravi prvi pregled, je izbranih 24 najobetavnejših projektov, ki so povabljeni na enodnevni dogodek, na katerem se predstavijo žiriji in odgovarjajo na vprašanja. Po predstavitvah so izbrani zmagovalci v vsaki kategoriji.

Pogoj za prijavo je, da je projekt sofinanciran s strani strukturnih skladov EU* in izveden preko različnih državnih ali regijskih programov oziroma v sodelovanju med njimi.

V imenu vodij projektov oziroma njihovih razvijalcev projekt za sodelovanje na tekmovanju prijavi državni ali regijski organ upravljanja, ki je odgovoren za sofinanciranje, vodje pa lahko projekte prijavijo tudi sami s soglasjem ustreznega organa upravljanja.

* Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad (KS) ali instrument za predpristopno pomoč (IPA) po 1. januarju 2000.

Dobitniki nagrad **REGIOSTARS 2012** bodo objavljeni na podelitvi nagrad, **14. junija v Bruslju.**

Oprijemljive koristi za zmagovalce in finaliste

Evropska komisija je pred kratkim stopila v stik z vsemi dosedanjimi zmagovalci in finalisti ter jih povprašala po njihovih občutkih o tekmovanju in koristih, ki jim jih je prineslo sodelovanje.

Vsi so bili soglasni, da bi vsakomur priporočali sodelovanje ter predstavitev projektov v okviru tekmovanja za nagrade RegioStars.

Večina jih je jasno občutila „oprijemljive koristi“ sodelovanja – to je potrdilo 93 % zmagovalcev in 73 % finalistov na seznamu, ki so prav tako poročali o pozitivnih izkušnjah.

Tako zmagovalci kot finalisti so izpostavili koristi v smislu prepoznavnosti in ugleda, uspešnejšega partnerskega povezovanja, izmenjave izkušenj s podobnimi projekti in celo osebne motivacije. Tekmovanje je bilo zanje izredno pozitivna izkušnja, ki je njihovim projektom pomagala k izjemno odmevni predstavitvi v javnosti in jim prinesla veliko medijske pozornosti. Mnogi sodelujoči so s sodelovanjem pridobili veliko samozavesti za nadaljnje delo.

Eden od tekmovalcev je povedal: „To je bila priložnost, da okrepiamo strategije za izboljšanje trajnostnega mestnega prometa na lokalni in regijski ravni. Sodelovanje prinese mednarodno prepoznavnost in priznanje dobrim praksam na regijski ravni, ki jih je mogoče razširiti na vso Evropo.“

Mnogi so ugotovili, da jim je sodelovanje prineslo več pozornosti medijev na regijski in državni ravni pa tudi več politične podpore. Vsi so bili zadovoljni z ugledom, ki so ga pridobili v očeh vlade, lokalnih skupnosti in potencialnih partnerjev.

Nekateri sodelujoči so opazili tudi pozitiven vpliv na vzdušje in motivacijo med zaposlenimi. Eden od zmagovalcev je povedal: „Zdaj smo nagrajena ekipa.“ Nekdo drug je sodelovanje doživel kot izkušnjo, ki je „navdihnila in animirala zaposlene“.

Nekateri so izpostavili pozitivno izkušnjo srečanja z drugimi sodelujočimi skupinami, ki so bile zanje dragocene in so se iz njih tudi veliko naučili. „To je bil odličen način za sodelovanje in izmenjavo izkušenj ter dobrih praks in za učenje od drugih,“ je povedal eden od tekmovalcev.

Veliko sodelujočih podjetij je občutilo jasne poslovne koristi: „Nagrada nam je pomagala potrditi načrte za prihodnost, zgodbo o sodelovanju pa še vedno uporabljamo pri prijavi na razpise za pomoč iz strukturnih skladov,“ je povedal zadovoljni zmagovalec. Nekdo drug je rekel, da je lovorika privabila nove partnerje in spodbudila zanimanje zasebnih vlagateljev.

Eden od finalistov pa je pragmatično pripomnil, da je bilo sodelovanje zelo koristno za ugled njihovega podjetja pri agencijah za financiranje ter političnih in univerzitetnih telesih.

VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

Finalisti in člani žirije
RegioStars 2012

ESRR PODPIRA eVLADO – VENDAR DELA ŠE NI KONEC

Kot navaja poročilo Računskega sodišča, je Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval k razvoju elektronskih javnih storitev v Evropi. Kljub temu pa so bili učinki do danes manjši od pričakovanih.

Poročilo Računskega sodišča z naslovom „Ali so bili projekti eVlade s podporo ESRR učinkoviti?“ se je osredotočilo na projekte, ki jih je sofinanciral ESRR v obdobju 2000-2006 s ciljem razviti storitve eVlade v štirih državah članicah: Franciji, Italiji, Španiji in na Poljskem.

Sodišče je pregledalo ustrezne strateške in programske dokumente ter obiskalo 28 administrativnih projektov za razvijanje storitev eVlade ter pri tem ugotavljalo, ali projekti zadovoljujejo ugotovljene potrebe, ali so dobro načrtovani, ali se izvajajo po načrtu, ali so koristni in ali so njihovi učinki trajni. Temu delu je bila priložena spletna anketa, izvedena na vzorcu vodij projektov.

V obdobju, ki ga pokriva poročilo, so javne uprave zaznale eVlado kot sredstvo, ki državljanom, podjetjem in drugim organom upravljanja olajša upravne postopke ter izboljšuje njihove storitve. Cilj teh korakov je bilo tudi zmanjševanje ovir na notranjem trgu, povečevanje mobilnosti prebivalcev znotraj Evrope in pomoč pri doseganju ciljev konkurenčnosti in inovativnosti EU 2020.

Poročilo Računskega sodišča zaključuje, da so projekti eVlade, ki jih podpira ESRR, sicer v splošnem prispevali k razvoju elektronskih javnih storitev, vendar so, čeprav je bila večina projektov tehnično operativnih, pridobljene prednosti manjše od pričakovanih zaradi nezadostnega poudarka na rezultatih projektov.

Sodišče je potrdilo splošne pozitivne učinke projektov, njihovo tehnološko in finančno trajnostno naravnost, obenem pa ugotovilo, da so bili pogosto izvedeni z zamudo ali v zmanjšanem obsegu zaradi slabega načrtovanja ali izvedbe ter niso zadovoljili prednostnih potreb. Zaradi nezadostnega merjenja učinkov projektov teh ni bilo mogoče ovrednotiti in pridobiti novega znanja za nadaljnje programe.

Poročilo se zaključuje z vrsto priporočil za organe upravljanja in Evropsko komisijo, ki naj bi zagotovila, da bo bodoča podpora ESRR projektom eVlade temeljila na ugotovljenih potrebah, jasnih ciljih, nižjih stroških ter učinkovitem vrednotenju rezultatov in vplivov.

V odzivu na pozitivno oceno Sodišča za prispevek ESRR k storitvam eVlade v štirih državah članicah je Evropska komisija priznala ugotovljene pomanjkljivosti in obenem izrazila podporo priporočilom za izboljšave ocenjevanja, izvajanja in vrednotenja.

Celotno poročilo lahko prenesete s spletnega mesta:

<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/9288731.PDF>

ZAGOTAVLJANJE „FINANCIRANJA, FLEKSIBILNOSTI IN POZORNOSTI“ POSEBNIM REGIJAM EU

Evropske regije s specifičnimi geografskimi značilnostmi (otoki, gorami ali redko poseljenostjo) se pogosto soočajo z izzivi, ki vplivajo na njihovo ekonomsko učinkovitost in uspešnost izvajanja politik. Nedavna raziskava na tem področju je pokazala ključno vlogo Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskega sklada (KS) v takšnih regijah.

Lizbonska pogodba je s 1. decembrom 2009, ko je stopila v veljavo, poudarila potrebo po tem, da je treba več pozornosti nameniti regijam, ki se soočajo s posebnimi razvojnimi izzivi, predvsem tistim, ki so „hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so najsevernejše regije z zelo nizko gostoto prebivalstva, ter otoškim, čezmejnimi in gorskimi regijam“.

Raziskava „Relevantnost in učinkovitost pomoči ESRR in Kohezijskega sklada regijam s specifičnimi geografskimi lastnostmi – otoškimi, goratimi in redko poseljenimi območjem“ (Relevance and effectiveness of ERDF and Cohesion Fund support to regions with specific geographical features – islands, mountainous and sparsely populated areas) v izvedbi AGO (Analize za gospodarske odločitve) je zajela dve obdobji financiranja (2000-2006 in 2007-2013) in je temeljila na analizi vpliva ESRR/KS v 15 regijah NUTS 2 in šestih regijah NUTS 3 (glejte okvirček⁽¹⁾).

Pokazalo se je, da imajo te regije številne skupne značilnosti, med drugim:

- odliv mladih ljudi, nizko rodnost in starajoče lokalno prebivalstvo;
- zanašanje na določena „sredstva“, vključno z naravnimi viri, podnebjem, pokrajino in razvojem turizma ali z njim povezanih dejavnosti;
- pomanjkanje „kritične mase“ v smislu velikosti domačih trgov, števila kvalificiranih delavcev, dostopa do usposabljanja in potenciala za domače naložbe.

Raziskava je pokazala, da ESRR in KS prispevata znatno dodano vrednost s tem, da:

- zagotavljata dolgoročen, stabilen finančni okvir, v katerem regije lahko razvijejo vrsto projektov;
- delujeta kot pomemben katalizator, ki pritegne domače investitorje za pomembne projekte;
- zagotavljata fleksibilno orodje za zadovoljevanje specifičnih potreb in izzivov, obenem pa še vedno dopolnjujeta druga domača in evropska sredstva;

(1) Klasifikacija NUTS razdeli vsako državo članico na tri ravni (NUTS 1, 2 in 3), prvo raven nadalje še na dve podravni in drugo na tri dodatne podravni.

15 REGIJ NUTS 2, KI JIH ZAJEMA RAZISKAVA:

Steiermark (AT), Rhône-Alpes (FR), Castilla la Mancha (ES), Balearic Islands (ES), Itä-Suomi (FI), Corse (FR), Sicilia (IT), Sterea Ellada (EL), Voreio Aigaiο (EL), Śląskie (PL), Centro (PT), Hovedstaden (DK), Övre Norrland (SE), Vzhodna Slovenija (SI) in Highlands and Islands (UK).

6 PODROČIJ NUTS 3, KI JIH ZAJEMA RAZISKAVA:

Cuenca (ES), Norrbotten (SE), Lesbos (EL), Bornholm (DK), Ardèche (FR) in Western Isles (UK).

- izboljšujeta strateško osredotočenost, vključenost interesnih skupin in ravni „dobrega upravljanja“.

Kljub temu je raziskava pokazala, kako bi lahko bila ta dva finančna instrumenta še bolj učinkovita, če bi bile geografske posebnosti v vsaki fazi postopka financiranja poudarjene in ne zaznane kot „težave“. Naslednji izsledek raziskave je bil, da bi morala politika preseči razvoj infrastrukture kot glavni cilj financiranja in se namesto tega osredotočiti na omejeno število prednostnih nalog, ki so se že izkazale kot prednosti za regijo – torej na tak pristop, ki temelji na obstoječih sredstvih. Poleg tega bi bolj prožni modeli upravljanja na več ravneh pozitivno vplivali na uspeh regionalne politike v teh regijah in na teh območjih.

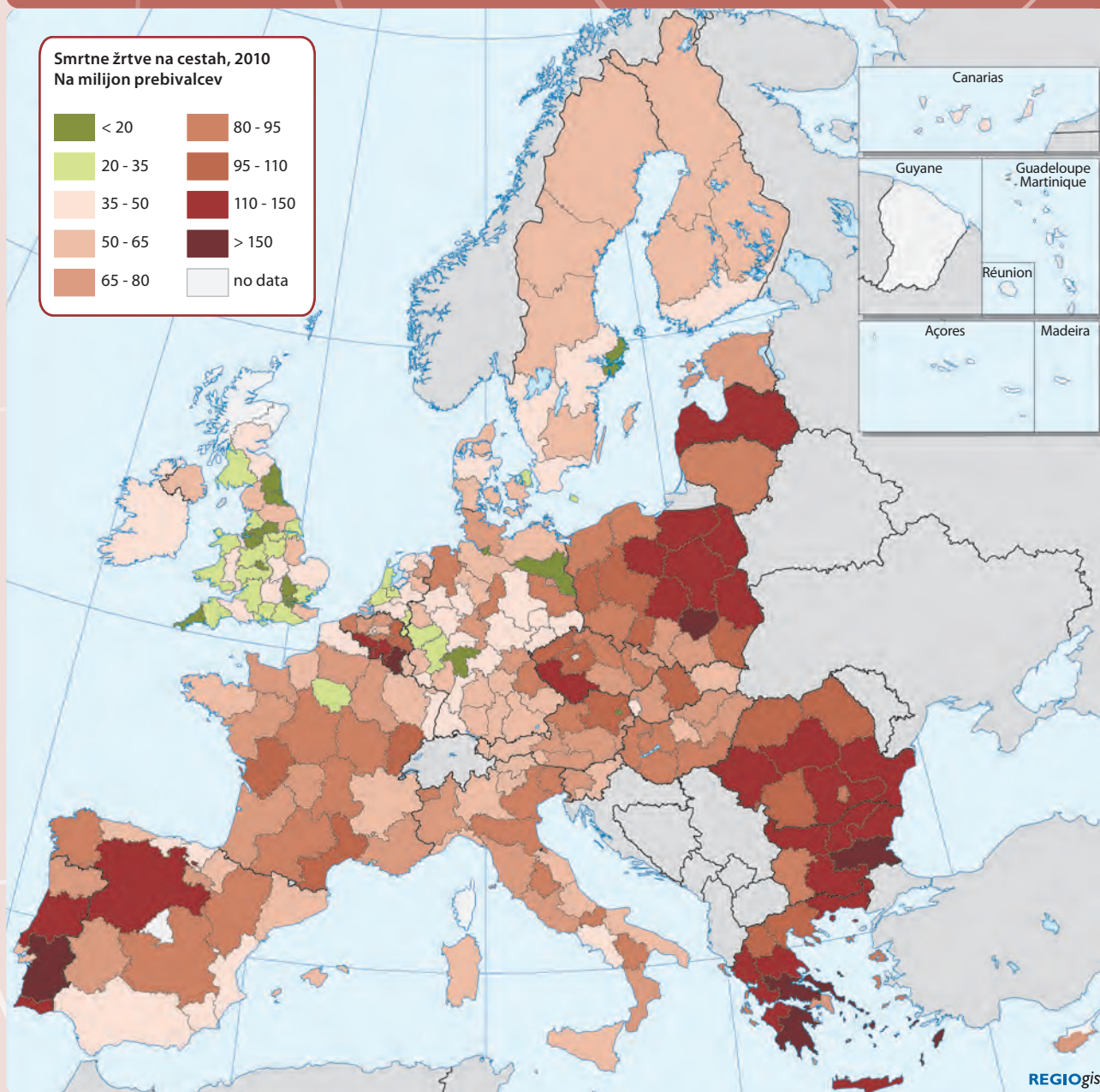
V raziskavi je bilo na koncu ugotovljeno, da sta ESRR in KS primerni orodji za razvoj regij s specifičnimi geografskimi lastnostmi, ki zagotavljata potrebno financiranje, fleksibilnost in pozornost, vse to pa spodbuja regije pri izvajanju učinkovitih projektov.

Preberite raziskavo v celoti:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final1.pdf
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/geographical_final2.pdf

SMRTNE ŽRTVE NA CESTAH NA MILIJON PREBIVALCEV, 2010

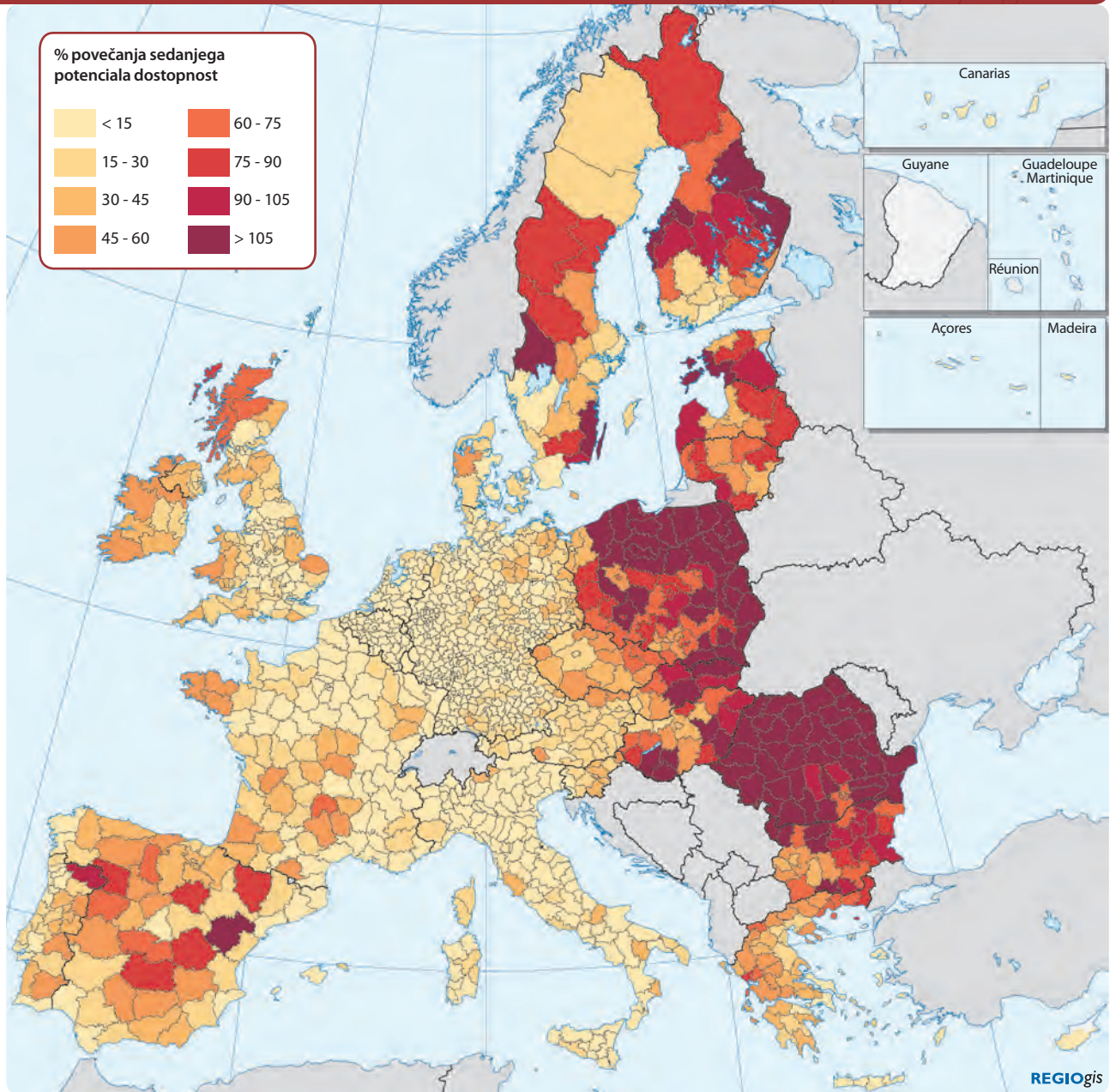

EU-27 = 61,4 | Cilj strategije Evropa 2020 = 33,8 | BE, BG, CZ, DE, LV, NL, SE: 2009
Vir: GD za mobilnost in promet, GD za energetiko, GD za regionalno politiko.

Leta 2010 je bilo na Nizozemskem, Švedskem in v Združenem kraljestvu na cestah samo 32 smrtnih žrtev na milijon prebivalcev, na Poljskem, v Grčiji, Romuniji in Bolgariji pa kar več kot 100. EU želi število smrtnih žrtev zaradi prometnih nesreč v letu 2020 zmanjšati za 50 % v primerjavi z letom 2010. To pomeni 34 smrtnih žrtev na cestah na milijon prebivalcev v letu 2020. Na Nizozemskem, Švedskem in v Združenem kraljestvu se je število smrtnih žrtev med letoma 2001 in 2010 prepolovilo ter je trenutno manjše od cilja EU za leto 2020. Številne druge države članice in

regije pa so še precej daleč od zastavljenega cilja. V sedmih regijah vsako leto na cestah umre 150 ljudi na milijon prebivalcev: v po eni regiji v Bolgariji, na Poljskem in Portugalskem, treh v Grčiji in eni v Belgiji (provinca Luxembourg) z največjim številom smrtnih žrtev na cestah v EU, tj. 258 na milijon prebivalcev. Čeprav izboljšanje cestne infrastrukture lahko pripomore k zmanjšanju števila smrtnih žrtev, pa imajo spremembe zakonodaje in obnašanja voznikov običajno veliko večji in hitrejši vpliv.

POTENCIALNO BOLJŠI CESTNI DOSTOP: HITRI SCENARIJ V PRIMERJAVI S TRENUTNO SITUACIJO

Pri potencialni dostopnosti se izračuna utežna obratna populacija, ki jo je mogoče doseči v okviru štiriurne poti. Scenarij z visoko hitrostjo predvideva večinsko razpoložljivost avtocest. | Vir: GD za regionalno politiko, Spiekermann & Wegener.

Na zemljevidu so s postopoma temnejšimi barvami prikazane regije, v katerih bi se zaradi izboljšanja cestne infrastrukture bistveno povečalo število ljudi, ki bi jih lahko zlahka dosegli po približno petih urah vožnje. Z njim lahko primerjamo število ljudi, ki jih je mogoče doseči v tem trenutku, in število ljudi, ki bi jih bilo mogoče doseči, če bi več cest omogočalo višje hitrosti. V večini razvitih regij bi dodatna prometna struktura prinesla neznatne spremembe. Po drugi strani pa bi se v večini regij na vzhodu Evropske unije število ljudi ali potencialno tržišče več kot podvojilo.

Število ljudi, ki jih je mogoče doseči, ni pomembno samo za podjetja, ki želijo prodati izdelke in storitve. Vpliva tudi na število bolnišnic, šol in drugih javnih ustanov, ki so potrebne. Slaba cestna infrastruktura pomeni, da morajo ljudje do teh javnih storitev potovati veliko dalj časa ali pa da morajo organi zgraditi veliko več za manj prebivalcev.

10. MAJ 2012 Regije in mesta za integrirani ozemeljski razvoj _Bruselj (BE)

14. JUNIJ 2012 Nagrade RegioStars _Bruselj (BE)

15. JUNIJ 2012 Konferenca Regije za gospodarske spremembe _Bruselj (BE)

17.-19. JUNIJ 2012 3. letni forum strategije EU za regijo baltskega morja _København (DK)

2.-3. JULIJ 2012 2. forum za najbolj oddaljena območja _Bruselj (BE)

21. SEPTEMBER 2012 European Cooperation Day _Bruselj (BE)

8.-11. OKTOBER 2012 DNEVI ODPRTIH VRAT, evropski teden regij in mest _Bruselj (BE)

27.-28. NOVEMBER 2012 1. letni forum strategije EU za podonavsko regijo _Regensburg (DE)

Več informacij o tej dogodkih je na voljo v razdelku Agenda na spletnem mestu Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sl.cfm

V reviji *Panorama 41* ste prebrali veliko o predlogih Komisije za poenostavitev pravil za nadaljnjo kohezijsko politiko ter jasni usmeritvi k rezultatom.

Če želite predstaviti svoja stališča o tem, kako bodo ti predlogi vplivali na vaš regijo ali področje, oziroma če imate s tem povezana vprašanja, se obrnite na:

regio-panorama@ec.europa.eu

NAJ SE TE SLIŠI

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2012

Razmnoževanje je dovoljeno, če je naveden vir.

■ Urad za publikacije

Generalni direktorat za regionalno politiko
Komuniciranje, obveščanje, odnosi s tretjimi državami
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruselj
E-naslov: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.cfm